

Kankaan sydänkortteleiden arkkitehtuurikilpailu

Jyväskylän Kankaan entisen tehdasalueen sydänkortteleiden yleinen arkkitehtuurikilpailu

arvostelupöytäkirja

10.2.2017

JYVÄSKYLÄN
KANGAS

Kankaan sydänkorttelit

Jyväskylän Kankaan entisen tehdasalueen
sydänkortteleiden
yleinen arkkitehtuurikilpailu

arvostelupöytäkirja

Järjestäjät: Jyväskylän kaupunki,
Skanska Oy, YIT Rakennus Oy ja
Jyväs-Parkki Oy

Taitto: Mauri Hähkiöniemi

Kuvat: Jyväskylän kaupunki, kilpailuehdotukset

Paino: Grano Jyväskylä

JYVÄSKYLÄ

SISÄLLYSLUETTELO

1 Kilpailun järjestäminen 5
1.1 Kilpailun järjestäjä, tarkoitus ja luonne 5
1.2 Kilpailun osallistujat 5
1.3 Palkinnot ja lunastukset 5
1.4 Palkintolautakunta 6
1.5 Kilpailun säännöt ja kilpailuohjelman hyväksyminen 6
1.6 Kilpailun vaiheet 6
1.7 Kilpailuehdotusten saapuminen 7
1.8 Kilpailuehdotusten esittely 7
1.9 Palkintolautakunnan kokoukset 7

2 Kilpailun tausta 8
2.1 Kankaan alue 8
2.2 Kilpailualue 8

3 Kilpailun tavoitteet ja arvosteluperusteet 9
3.1 Kilpailun tavoitteet 9
3.2 Kilpailualueen osa-alueet 9
3.3 Kilpailuehdotusten arvosteluperusteet 9

4 Yleisarvostelu 10
4.1 Yleistä 10
4.2 Korttelirakenne 10
4.3 Rakennukset ja arkkitehtuuri 11
4.4 Ehdotusten jako luokkiin 11

5 Ehdotuskohtainen arvostelu 12
5.1 Palkintoluokka 12
5.2 Keskiluokka 22
5.3 Alaluokka 34

6 Kilpailun tulos 37
6.1 Kilpailun tulos 37
6.2 Palkintolautakunnan suositukset 37
6.3 Arvostelupöytäkirjan allekirjoitus 37
6.4 Nimikuorten avaus 38

1

KILPAILUN JÄRJESTÄMINEN

1.1 Kilpailun järjestäjä, tarkoitus ja luonne

Yleisen arkkitehtuurikilpailun järjestäjä on ollut Jyväskylän kaupunki yhteistyössä Kankaan kehitysyhtiön kanssa. Kehitysyhtiön osakkaita ovat Skanska Oy, YIT Rakennus Oy ja Jyväs-Parkki Oy.

Kilpailun tarkoituksena oli löytää Kankaan entisen paperitehtaan alueen sydänkortteleiden itäosan uudisrakennusvaiheen asemakaavoituksen ja toteutuksen pohjaksi korkeatasoinen viihtyisän työpaikka-, asuin-, ja opiskelualueen suunnitelma, joka huomioi maakunnallisesti arvokkaan kulttuurihistoriallisen teollisuusympäristön ja muodostaa kaupunkikuvallisesti laadukkaan keskustan Kankaan alueen toteutukselle.

1.2 Kilpailun osallistujat

Kilpailu oli yleinen suunnittelukilpailu ja se oli avoin kaikille.

1.3 Palkinnot ja lunastukset

Palkintoina jaettiin kilpailuohjelman mukaisesti yhteensä 120 000 euroa palkintolautakunnan yksimielisellä päätöksellä seuraavasti:

1. palkinto 50 000 euroa
2. palkinto 30 000 euroa
3. palkinto 20 000 euroa

sekä kaksi lunastusta, kumpikin 10 000 euroa.

Kankaan alue koillisen suunnasta

1.4 Palkintolautakunta

Palkintolautakuntaan kuuluvat
- Jyväskylän kaupungin nimeäminä:
  - Erja Saarivaara, toimialajohtaja, palkintolautakunnan puheenjohtaja
  - Tony Melville, kaupunginhallituksen jäsen
  - Merja Hautakangas, kaupunkirakennelautakunnan jäsen
  - Anne Sandelin, hankejohtaja, arkkitehti SAFA
  - Leila Strömberg, kaupunginarkkitehti, arkkitehti SAFA

- Skanska Oy:n nimeämänä:
  - Hille Kaukonen, kaavakehitysjohtaja, arkkitehti SAFA

- YIT Rakennus Oy:n nimeämänä:
  - Seija Takanen, rakennuttajapäällikkö (12.12.2016 saakka)
  - Mikko Räty, aluejohtaja (13.12.2016 alkaen)

- Jyväs-Parkki Oy:n nimeämänä:
  - Hannu Leskinen, toimitusjohtaja

- Suomen Arkkitehtiliiton (SAFA) kilpailutoimikunnan nimeäminä:
  - Suvi Huttunen, arkkitehti SAFA
  - Teemu Palo, arkkitehti SAFA

Palkintolautakunnan asiantuntijoina toimivat:
  - Paula Tuomi, kaavasuunnittelija, Jyväskylän kaupunki
  - Timo Vuoriainen/Mika Koliseva, liikenne- ja kunnallistekniikan asiantuntija, Jyväskylän kaupunki
  - Vesa Kantokoski, rakennusvalvonta, Jyväskylän kaupunki
  - Kirsi Pitkänen, visuaalisten taiteiden lääninataiteilija, Kankaan taideasiantuntija
  - Mikko Salminen, Jyväskylän ammattikorkeakoulu (JAMK)
  - Tapio Koikkalainen, Jyväskylän kaupunki
  - Ora Nuutinen, projektipäällikkö, Jyväskylän kaupunki
  - Ville-Veikko Santala, Skanska Oy

Palkintolautakunnan sihteereinä toimivat Mervi Savolainen, ISS Proko Oy, ja Pirjo Heinänen, Jyväskylän kaupunki.

Suomen Arkkitehtiliiton kilpailusääntöjen mukaisia ammattijäseniä palkintolautakunnassa olivat Saarivaara, Sandelin, Strömberg, Kaukonen, Huttunen ja Palo.

1.5 Kilpailun säännöt ja kilpailuohjelman hyväksyminen

Kilpailussa noudatettiin kilpailuohjelmaa sekä Suomen Arkkitehtiliiton (SAFA) kilpailusääntöjä.

1.6 Kilpailun vaiheet

Kilpailu alkoi 1.9.2016 ja päättyi 1.12.2016, mihin mennessä kilpailuehdotukset tuli toimittaa kilpailun järjestäjälle tai postittaa.

Kilpailualueelle järjestettiin tutustumiskäynti 23.9.2016.

Kilpailijoilla oli oikeus esittää kilpailuohjelmaa koskevia kysymyksiä 7.10.2016 mennessä. Määräajassa esitettiin yhteensä 21 kysymystä, joihin palkintolautakunta antoi vastaukset kilpailun internet-sivulla 14.10.2016.

1.7 Kilpailuehdotusten saapuminen

Kilpailun päättymisaikaan mennessä toimitettiin tai jätettiin postin kuljetettavaksi 26 kilpailuehdotusta.

1. TANDEM
2. FLIPFLOP
3. I LOVE KANGAS
4. BRUK
5. DE CURANDI RATIONE
6. KIVI, KOSKI, PAPERI
7. KANKAAN KAUPUNKIPUUTARHAT
8. KONGLOMERAATTI
9. SATURNUS
10. AALTOYMPYRÄT
11. PUMPPU
12. TAITE
13. SOLBERG
14. KIDE
15. URBAN FACTORY
16. KIVITASKU
17. HYPER KANGAS
18. DOWN TOWN
19. KUDOS
20. RISTIPISTO
21. MUURIA SIKSAK
22. ESPANJALAISET PORTAAT
23. SOLSIDAN
24. MODUS FABRICA
25. PULP
26. PUU

Palkintolautakunta hyväksyi arvosteltavaksi kaikki ehdotukset lukuun ottamatta ehdotusta 23 ”Solsidan”, jonka aineisto todettiin puutteelliseksi. Ehdotus suljettiin arvostelun ulkopuolelle Suomen Arkkitehtiliiton kilpailusääntöjen kohdan 9 nojalla.

1.8 Kilpailuehdotusten esittely

Kilpailuehdotukset olivat yleisön nähtävillä ja kommentoitavissa kilpailun arvostelun ajan kilpailun internet-sivulla: http://www3.jkl.fi/blogit/kangasjyvaskyla/?page_id=3129.

1.9 Palkintolautakunnan kokoukset

Palkintolautakunta kokoontui neljä kertaa:
8.8.2016, 13.12.2016, 11.1.2017 ja 25.1.2017.

2
KILPAILUN TAUSTA

2.1 Kankaan alue

Kankaan alue sijoittuu Jyväskylän ydinkeskustan koillispuolelle Tourulan ja Taulumäen välille. Aluetta rajaavat itä- ja pohjoispuolella Vapaaherrantie, etelässä Ailakinkatu ja lännessä Tourujoen laakso. Alue on osa maakunnallisesti arvokkaaksi luokiteltua rakennettua kulttuuriympäristöä.

Kankaan alueen kehittäminen monipuoliseksi asumisen, työpaikkojen, palvelujen ja virkistyksen alueeksi on lähivuosien merkittävin kaupunkikehityshanke Jyväskylän keskusta-alueella. Kankaalle tulee sijoittumaan noin 5 000 asukasta ja 2 101 työpaikkaa. Liikkumisen painopiste on kävelyssä ja pyöräilyssä. Autojen pysäköinti toteutetaan rakenteellisena ensisijaisesti pysäköintitaloissa. Myös polkupyörien pysäköintiin kiinnitetään erityistä huomiota.

Kankaan alueen suunnittelun pohjaksi on v. 2012 järjestetty arkkitehtuurikilpailu, jonka voitti arkkitehtitoimisto Petri Rouhiainen Oy. Voittanut toimisto on laatinut alueelle kaavarunkotyön, joka on ohjannut alueen osayleiskaavan laadintaa. Osayleiskaava on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 4.11.2013.

Virkistyskäytön osalta alueelle muodostuu ns. viherkehä sekä ulompi ns. toimintakehä, myös Tourujoen varsialueita kehitetään virkistyskäyttöön. Tourujoki lähialueineen on osa koko Jyväskylän keskusta-aluetta palvelevaa virkistysaluekokonaisuutta, ns. Kehä Vihreää.

2.2 Kilpailualue

Kilpailualue sijaitsee kaupunkirakenteessa keskeisellä paikalla Jyväskylän ydinkeskustasta koilliseen Tourujoen rannalla. Suojeltava vanha paperitehdasrakennus kanavarakenteineen rajaa kilpailualuetta länsipuolelta. Idässä aluetta rajaa viherkehä. Kilpailualueen laajuus on n. 6,2 ha.

Kankaan alueen sijainti kaupunkirakenteessa

3

KILPAILUN TAVOITTEET JA ARVOSTELUPERUSTEET

3.1 Kilpailun tavoitteet

Arkkitehtuurikilpailun tavoitteena oli löytää Kankaan entisen paperitehtaan alueen sydänkortteleiden itäosan uudisrakennusvaiheen asemakaavoituksen ja toteutuksen pohjaksi korkeatasoinen viihtyisän työpaikka-, asuin-, ja opiskelualueen kaavarunkosuunnitelma, joka huomioi maakunnallisesti arvokkaan kulttuurihistoriallisen teollisuusympäristön ja muodostaa kaupunkikuvallisesti laadukkaan keskustan Kankaan alueen asemakaavoitukselle ja toteutukselle.

Arkkitehtuuriltaan suunnitelman tuli olla ajallisesti kestävä ja sisältää hybridirakentamista eli toimintojen sekoittamista sekä kortteli- että rakennustasolla. Suunnitelman tulee osaltaan tukea ja toteuttaa Jyväskylän strategisia linjauksia.

3.2 Kilpailuelueen osa-alueet

Tavoitekaaviossa on esitetty kilpailualueen osa-alueet:

- osa-alue 1: tilat ammattikorkeakoululle 33 000 kem^2, mahdollisesti asumista lisäksi
- osa-alue 2: tilat toimistorakennuskokonaisuudelle 15 000 kem^2 ja asumiselle 5 000 kem^2
- osa-alue 3: paikoitustalo P2 ja työpaikkarakentamista ja/tai asuntorakentamista
- osa-alue 4: paikoitustalo P3 ja työpaikkarakentamista ja/tai asuntorakentamista
- osa-alue 5: asuntorakentamista
- osa-alue 6: asuntorakentamista
- osa-alue 7: työpaikkoja (toimisto)

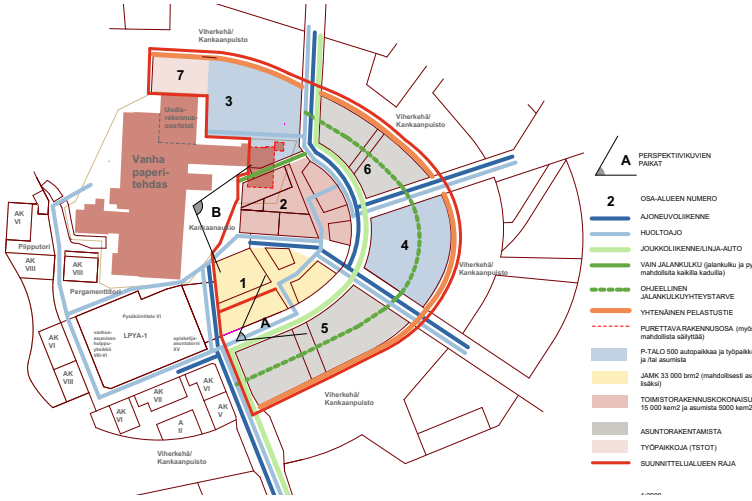
Kilpailualueelle tuli sijoittaa kerrosalaa 100 000–130 000 kem^2, johon sisältyy asuinrakennusten kerrosalaa vähintään 55 000 kem^2.

3.3 Kilpailuehdotusten arvosteluperusteet

Tärkeimpiä arvosteluperusteita olivat:

- arkkitehtoninen kokonaisuus
- kaupunkikuvallinen merkittävyys, alueen identiteettiä luova ratkaisu
- toteuttamiskelpoisuus ja korttelitason vaiheittainen toteutettavuus
- hybridikorttelien toimivat ratkaisut
- suvaitsevan, arkiviihtyisän ja yhteisöllisyyttä tukevan kaupungin kehittämistä tukevat ratkaisut
- taiteen huomioiminen sekä integroiminen osaksi arkkitehtuuria ja muuta suunnittelua
- huoltoliikenteen, pihojen ja hulevesien laadukas ja toimiva järjestäminen sekä liittyminen ympäristöön
- polkupyöräpysäköinnin luontevat ja toimivat ratkaisut

Kilpailualueen osa-aluejako

4

YLEISARVOSTELU

4.1 Yleistä

Kilpailu on tuottanut 25 ehdotusta ja palkintolautakunta piti kilpailun tasoa hyvänä. Ehdotusten laatijat ovat paneutuneet huolella kilpailutehtävään ja ehdotukset esittivät monipuolisesti kiinnostavia ratkaisuja Jyväskylän Kankaan sydänkortteleiden toteuttamiseksi. Kilpailuohjelmassa esitettyjen tavoitteiden ja toiveiden toteuttaminen tasapainoisesti on tehnyt tehtävästä haastavan.

Osayleiskaavan ohjaamina ehdotukset ovat lähtökohdiltaan hyvin samanlaisia. Kuitenkin suunnitelmissa esitetään vaihtelevia ratkaisuja kaupunki- ja korttelirakenteiden muodostamiseksi. Kilpailu osoittaa, että uusi kaupunginosa on mahdollista toteuttaa siten, että se noudattaa osayleiskaavan kaupunkikuvallisia tavoitteita sekä samalla täydentää tehdasympäristöä ja vanhaa kaupunkirakennetta.

Kilpailun tulos vastasi järjestäjien odotuksia ja voittajatyö luo kiinnostavan sekä kehittämiskelpoisen lähtökohdan suunnittelulle.

4.2 Korttelirakenne

Tuleva kaupunginosa muodostuu toiminnallisesti erityyppisistä kortteleista: asuin- liike-, hybridi-, koulu- ja pysäköintikortteleista. Sijainti vanhalla tehdasalueella tarjoaa mahdollisuuden korkeatasoisten kaupunkikorttelien aikaansaamiseksi ja niillä tulee olemaan erityinen merkitys uuden kaupunginosan muodostumisessa. Erityisesti alueen keskustan Jyväskylän ammattikorkeakoulun (JAMK) ja hybridikorttelien merkitystä kaupunkikuvassa sekä alueen palvelurakenteessa pidettiin tärkeänä.

Kilpailun tavoitteiden mukaisesti parhaimmat ehdotukset muodostavat kaupunkikuvaa, joka on monipuolista ja elämyksellistä. Korttelirakenne edistää yhteisöllisyyttä luomalla oleskeluun soveltuvia sisä- ja ulkotiloja. Parhaimmat ratkaisut tukevat kaupungin kehittämistä suvaitsevaksi ja arkiviihtyisäksi. Kortteleiden suhde vanhaan tehdasrakennukseen ja maaston korkeuseroihin on huomioitu. Keskuskorttelien rakennukset on esitetty vaihtelevasti. Parhaiten onnistuneita ovat joustavat, mahdollisimman yhtenäiset, katutilaa elävöittävät sekä helposti huolellettavat kokonaisuudet. Ammattikorkeakoulun ja hybridikorttelin vaiheittain toteutettavuutta, toiminnallista yhteyttä Kankaanaukioon sekä ammattikorkeakoulun toimintojen sijoittumista yhteen kortteliin pidettiin hyvänä.

Asuinkorttelit sijoittuvat ehdotuksissa pääosin osayleiskaavan mukaisesti Paperitehtaankadun ja Kankaanpuiston väliseen vyöhykkeeseen. Asuinkorttelien avautuminen, ympäristön huomioiminen ja pihojen viihtyisyys on ehdotuksissa ratkaistu eri tavoin. Asuinrakennusten tehokkuus, asuttavuus, muunneltavuus ja pihojen avautuminen muodostavat perustan kortteleiden kehittämismahdollisuuksille. Palkituissa ehdotuksissa on mietitty kiitettävästi uudenlaisia asuinkortteleita, asumisen malleja ja pihatyyppejä.

Kilpailuohjelman mukaisesti suunniteltuja pysäköintiratkennuksia pidettiin toiminnallisesti ja rakennettavuuden puolesta hyvinä. Kaikissa kilpailutöissä Kankaan alueen katuverkko noudatti osayleiskaavan mukaista ratkaisua, jossa Paperitehtaankatu kiertää sydänkorttelia ja se on yhdistetty säteittäisillä kaduilla muuhun katuverkkoon. Kankaan alueen läpikulkevaa ajoneuvoliikennettä on rajoitettu ja rauhoitettu Paperitehtaankadun shared space -jaksolla. Tämän katutilan käsittelyyn ja ilmeeseen kilpailutöissä oli paneuduttu hyvin vaihtelevasti.

Kävelypainotteisessa kaupunkiympäristössä on tärkeää, että kulkijalle löytyy näköetäisyydeltä uusia mielenkiintoisia kiinnekohtia matkan taittamisen virkistämiseksi.

Pyöräpysäköintitarvetta, sen laatua ja näkyvyyttä kaupunkikuvassa on ehdotuksissa käsitelty yleispiirteisellä tasolla. Pyöräpysäköinnit oli tuotu pääsääntöisesti katoksien avulla katu-, piha- ja torialueille. Erityisesti jäätiin kaipaamaan ammattikorkeakoulun osalta toimivia ratkaisuja pyöräpysäköintiin.

4.3 Rakennukset ja arkkitehtuuri

Kilpailualue muodostaa kaupunkikuvallisesti merkittävän ja näkyvän arkkitehtonisen kokonaisuuden vanhan paperitehtaan kupeeseen. Yhtenä lähtökohtana oli löytää kilpailun perusteella suunnitelma, joka muodostaisi alueesta kaupunkimaisen ja tunnistettavan. Palkitut ehdotukset vahvistavat alueen identiteettiä. Kaupunkikuvallisesti rakennukset on sovitettu arkkitehtuuriltaan tehdasalueen nykyisiin rakennuksiin, mutta samalla muodostavat osin maamerkkimäisesti alueelle uudenlaista luonnetta.

Ehdotetut rakennustyypit ovat yleisesti melko perinteisiä, vaikkakin parhaimmissa ehdotuksissa on mielenkiintoisesti muotoiltuja hybridirakennuksia sekä asuinkerrostaloja. Palkituissa ehdotuksissa rakennukset muodostavat elävää katutilaa ja kaupunkiaukioita sekä avaavat mielenkiintoisia uusia kulkureittejä.

Palkittujen ehdotusten arkkitehtuuri on modernia, raikasta ja yllätyksellistä. Rakennusten muotokieli on mielenkiintoista ja elävää. Materiaali- ja värivalinnat tukevat muodonantoa.

Useat kilpailijat olivat huomioineet ehdotuksissaan ohjelman tavoitteiden mukaisesti taiteen sekä sen integroimisen osaksi arkkitehtuuria ja muuta suunnittelua.

Hulevesien järjestämiseen sekä aurinkosähkötuotannon sovittamiseen rakennuksiin on suurimmassa osin ehdotuksia suhtauduttu yleispiirteisesti. Parhaimmissa ehdotuksissa uusiutuvien energiamuotojen hyväksikäyttö rakennusten osana on johtanut persoonallisen voimakkaaseen ja positiivisella tavalla mieleenpainuvaan arkkitehtuuriin.

4.4 Ehdotusten jako luokkiin

Palkintolautakunta arvosteli kaikki ehdotukset ja jakoi ne luokkiin seuraavasti:

Palkintoluokka
7. KANKAAN KAUPUNKIPUUTARHAT
11. PUMPPU
15. URBAN FACTORY
18. DOWN TOWN
20. RISTIPISTO
24. MODUS FABRICA
25. PULP

Keskiluokka
1. TANDEM
2. FLIPFLOP
3. I LOVE KANGAS
4. BRUK
5. DE CURANDI RATIONE
6. KIVI, KOSKI, PAPERI
9. SATURNUS
12. TAITE
16. KIVITASKU
17. HYPER KANGAS
19. KUDOS
21. MUURIA SIKSAK
22. ESPANJALAISET PORTAAT
26. PUU

Alaluokka
8. KONGLOMERAATTI
10. AALTOYMPYRÄT
13. SOLBERG
14. KIDE

5
EHDOTUSKOHTAINEN ARVOSTELU

5.1 Palkintoluokka

7. KANKAAN KAUPUNKIPUUTARHAT

Yksi kilpailun vaikuttavimmista ehdotuksista. Sopivasti ärsyttävä, omaleimaisen kiinnostava rakennusten arkkitehtuuri maustaa tasapainoisen harkittua kaupunkirakennetta.

Kaupunkirakenne on looginen, yhtenäinen ja tasapainoinen. Paperitehtaankadun kaarevuuden tavoitteet on onnistuneesti muokattu johdonmukaisesti vastaamaan suunnitelman henkeä. Kaupunkirakenteeseen on ripoteltu sopivalla taajuudella kohokohtia. Pienellä viillolla tehty aukio keskustakorttelien välissä paljastaa huutelematta kaupunginosan ydintä. Kankaanaukio ja sinne johdattelevat reitit ovat onnistunut esimerkki tasoerojen luontevasta hyväksikäytöstä. Aukioon liittyvät rakennukset ja niiden kivijalkoihin sijoitetut tilat täydentävät kaupunginosan ytimen tasapainoiseksi kokonaisuudeksi.

Keskustakorttelien, ammattikorkeakoulun ja toimitilakorttelin hahmo on näennäisessä vaatimattomuudessaan suorastaan nerokas. Ammattikorkeakoulun massan voi ajatella muokkautuvan tulevien tarpeiden mukaisesti sisäänpäin. Suuretkaan muutokset eivät häiritse ympäröivää kaupunkia. Perspektiivikuvissa näkyvä ammattikorkeakoulun julkisivu kertoo yksikertaisella ja napakalla tavalla rakennuksen idean, oppilaitoksessa on todellakin korkeita ja matalia, laajoja ja kapeita sisätiloja.

Toimistohybridikortteliksi nimetty kortteli noudattaa samaa kirkasta ajatusta. Julkiset ja puolijulkiset tilat avautuvat oikeisiin paikkoihin ja luovat tukevan toiminnallisen selkärangan julkisille kaupunkitiloille. Korttelin sisäiset muutokset ovat helppoja toteuttaa.

Asuntokorttelien pihojen mitoitus on sopivalla tavalla kaupunkimaisen tiivis. Useimpia muita ehdotuksia vaivaava ahtauden tuntu loistaa poissaolollaan. Taitavalla rakennussuunnittelulla on oma osuutensa kaupunkitilojen muodostamisessa. Valittu asuinrakennuksen runkosyvyys on ilmeisen harkittua. Metri pois rakennuksen rungosta tuo metrin ja toisenkin lisää korttelipihalle. Osa asuinrakennuksista herättää halun nähdä ne toteutettuina. Piho- ja ja tiloja kuvaavasta aineistosta huokuu paneutunut innostus asumisen ja kaupunkirakentamisen kaikkiin puoliin.

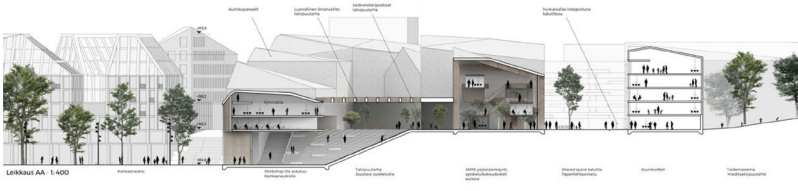
Ehdotus on omalla järkähtämättömällä tavallaan näennäisen vaatimaton, vanhaa kiinnostavalla tavalla kunnioittava ja esiin nostava. Uudisrakennukset edustavat omaa aikakauttaan huutelematta. Kuiskaaminen on usein huutelua vaikuttavampaa.

Ehdotuksen kerrosalamäärä on asetetun tavoitteen alarajalla.

Kankaan kaupunkipuutarhat, havainnekuva

Kankaan kaupunkipuutarhat, havainnekuva

Kankaan kaupunkipuutarhat, havainnekuva

11. PUMPPU

Paperitehtaankadun katutila alkaa lännestä lupauksia herättävällä tavalla. Katutilan tiivis tunnelma hajoaa ammattikorkeakoulun seinän paetessa ennen ensimmäistä katuaukiota. Katuaukiot eivät jäsennä katutilaa, katu leviää suhteettoman suureksi ja aukion keskeltä kulkeva ajoväylä tuhoaa ajatuksen tiiviistä katuaukiosta.

Keskeinen kaupunkitila, Kankaanaukiolle valuva raitti on mitoiltaan lähes valtakatua muistuttava tila. Laajaa katutilaa tukevaksi ajateltu laajennus, toimitilakorttelin sisäpiha, on osa samaa laajaa kenttää.

Kankaanaukio on tilana miellyttävä. Hotelliksi nimetty torni on ajautunut sivuun kaupunginosan painopistealueilta. Ammattikorkeakoulu kubistisena hahmotelmana on kiinnostava. Porraskuvan esittäminen tässä yhteydessä on tarpeetonta.

Asuntokortteleiden tilanmuodostuksessa on ansiokkaita piirteitä. Osa kortteleiden pihoista kuristuu kuitenkin kujamaisiksi rännikaduiksi Paperitehtaankadun puoleisten katuaukioiden sisäänvetojen takia.

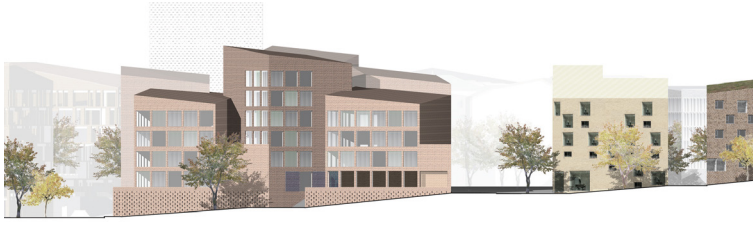
Kaupunkirakenteen tasainen rytmi paljastuu kaupunkirakennekaavioista. Alueella ei ole varsinaisia kohokohtia, rakennukset levittäytyvät tasaiseksi matoksi.

Ehdotus toteuttaa kilpailualueelle asetetun kerrosalamäärätavoitteen.

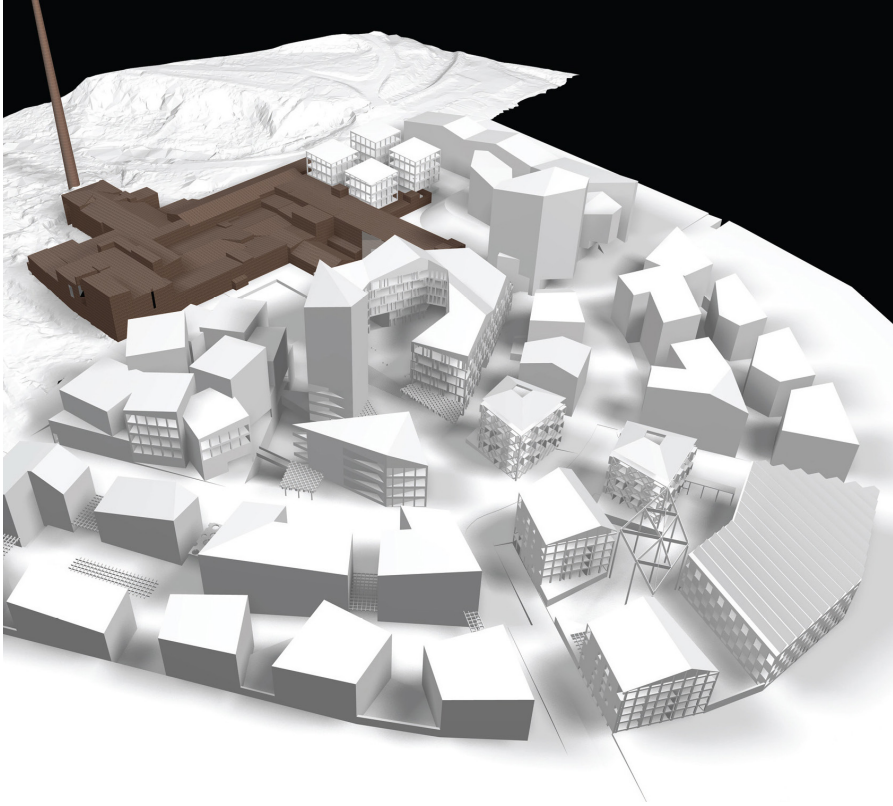
Pumppu, asemapiirros

Pumppu, havainnekuva

Pumppu, havainnekuva

Pumppu, havainnekuva

Urban Factory, asemapiirros

Urban Factory, havainnekuva

Urban Factory, havainnekuva

15. URBAN FACTORY

Runsaudensarven lailla pulppuava suunnitelma tarjoaa vastauksia lähes kaikkiin kaupunkisuunnitteluun liittyviin kysymyksiin.

Keskustakorttelin rakennusten massoittelu on ansiokkaasti hävitetty osaksi muuta kaupunkirakennetta. Ammattikorkeakoulun viipalemainen hahmo herättää kiinnostuksen olemalla joiltakin osin teoreettinen. Mitä rakenteesta jää jäljelle, kun tilaohjelmaan lisätään laajarunkoisia rakennusosia?

Viittaukset haljenneeseen puunrunkoon ja siitä johdettuun kaupunkirakenteeseen ovat johdonmukaisia. Kankaanaukio keskipisteenä ja sitä rajaavat persoonalliset rakennukset ovat iloisen elävää kaupunkitilaa. Keskustakorttelien kaupunkitilojen verkko aukioineen, kujineen ja kujanpätkineen on eloisuudessaan kiehtova. Vesiallas Kankaanaukion keskellä on komea kaupunkikuvallinen viilto, mutta saattaa tuhota aukion käytön alueen keskeisenä tapahtumatilana.

Elävän kaupunkikeskuksen rinnalle on kehitelty aiheiltaan rikas, paikoin jo sekavuuteen asti rönsyilevä Paperitehtaankatu.

Asuinkorttelit ovat teemoitettuja. Hieman yllättävästikin alueen suurin kaupunkitila löytyy asuntokorttelien vyöhykkeeltä. Muuntojoustavan asumisen suurkorttelissa saattaa yksityisyyden tarve olla koetuksella. Kortteli on kuitenkin varsin helposti jaettavissa kahteen osaan korttelin muuntojoustavuuden hengen mukaisesti. Asuntokorttelien tilasuunnittelu on valittujen teemojen mukaista ja noudattaa oivalla tavalla koko Kankaan yleistä henkeä. Yksikään omaleimainen pala ei ole irrallaan kokonaisuudesta. Ateljeekorttelin ratkaisuista olisi kaivattu lisää todistusaineistoa.

Asuntokorttelien rakennustyyppien vaihtelu on hallitun monipuolista. Piha-alueille on ripoteltu suuri valikoima aiheita, reippaaseen asukkaiden oman elämän ilmentämiseen on jätetty runsaasti mahdollisuuksia. Rakennusmateriaalien valikoima on tehokkuudessaan toteava. Kyllä, tiilivalikoima on todellakin monipuolinen väreiltään ja mitoiltaan. Puulajeja on monia, jalostettuja puutuotteita on rajaton määrä ja puupintojen käsittelytapoja on lukemattomia.

Paneutuminen ja suhtautuminen kaupunkisuunnittelun teknisiin vaatimuksiin on ohjannut suunnittelua kaupunkikuvaa rikastuttaviin ratkaisuihin ulottuen kokonaisilmeestä pienimpiin yksityiskohtiin. Ammattikorkeakoulun aulan lasiseinän valotaideteoksen runolliset metsäviittaukset eivät kerro alueen teollisesta historiasta.

Ehdotus toteuttaa kilpailualueelle asetetun kerrosalamäärätavoitteen.

Urban Factory, havainnekuva

Down Town, havainnekuva

18. DOWN TOWN

Ehdotus muodostaa nimimerkkinsä tavoin Kankaan alueelle luontevan uuden keskusta-alueen. Alue muovautuu kevyen ja helpon oloisesti moderniksi alueeksi. Korttelit ovat veistoksenomaisia. Paperitehtaan viereiset ammattikorkeakoulun ja toimistotilojen korttelit leikkaavine julkisivupintoineen muodostavat rennon sydämen alueelle ja muovaavat julkiset aukiot sopivan kokoisiksi. Sydänkortteli on varattu kävelyalueeksi ja käveleminen on sujuvaa suorien reittien ansiosta. Kankaanaukiolle johtaa hieno sisäänkulku idän suunnasta ja sille laskeutuvat leveät istuskeluun soveltuvat portaat muodostavat campus-alueen luonteeseen sopivan oleskelualueen. Kankaanaukion tasossa oleviin kivijalkatiloihin on sijoitettu ravintoloita ja julkista tilaa, mikä tekee alueesta elävän ja muodostaa toiminnallisia yhteyksiä.

Keskusta-alueen massoittelu on selkeää. Matalammilta jalustoilta nousevat korkeammat torniosat ovat sijoitettu tilallisesti oikeisiin kohtiin ja jäsentävät hyvin kaupunkitilaa. Vaikka tornit nousevat jopa 15 kerrokseen, on katualueilla matalamman jalustan ansiosta inhimilliset mittasuhteet. Uudet rakennukset sopivat hyvin jyhkeän paperitehtaan naapuriin. Julkisivuaukotus on modernin eleetöntä ja julkisivujen rytmitetty aukotus korostaa muurimaisten pintojen ehdottomuutta. Aluesiluetti on mittakaavaltaan sopiva tämän kokoisen alueen sydämeksi.

Aluetta reunustavat asuinkorttelit ovat leikkisän veistoksellisia. Paperitehtaankadun puoleiset lamellitalot reunustavat rauhallisesti katua, mutta pihan puolella julkisivut on viistetty mielenkiintoiseksi pinnaksi, joka osaltaan muovaa elävää pihatilaa. Varsinkin etelän puolimmaiset korttelit ovat muodonannoltaan hienot. Vaikka kokonaisplaanit ovat vapaamuotoisia, on asuntoplaanit saatu suunniteltua toimiviksi käyttämällä kolmionmuotoisia parvekkeita. Johtuen rakennusten veistoksellisista muodoista puolijulkiset pihat ovat ilmeikkäät. Yhteisöllisten pihojen teemat on tuotu hyvin esiin ja niiden läpi kulkeva kävelytie on elämyksellinen. Moninaiset pihat avautuvat myös Kankaanpuistoon. Asuinrakennusten kattomuodot laskevine lappeineen on sovitettu hyvin kokonaisuuteen.

Katuverkko on yleiskaavan mukainen. Kadunvarsipysäköintiä on esitetty katujen varsille asiointia varten. Pysäköintitalot sijoittuvat ihanteellisesti kortteleiden suhteen. Paperitehtaankadun suuntaisen pysäköintitalon julkisivu 5-kerroksisena voi olla hieman tyly kumppani viereisille asuintaloille. Kadun suuntaan avautuvat liiketilat 1. kerroksessa tekevät kivijalkakerroksen kuitenkin eläväksi jalankulkijalle. Myös pysäköintitalon poimuileva kattopinta hämää hallimaista vaikutelmaa. Pohjoisen pysäköintirakennuksessa on mietitty talon jatkokäyttöä tekemällä rakennuksen massaan viillon. Näin syvärunkoinen rakennus saa päivänvaloa mahdollisiin keskusauloihin tai vastaaviin tiloihin mahdollisessa jatkokäytössä. Pyöräilyreitit kulkevat hyvin ydinalueen läpi niin etelä-pohjois- kuin myös itä-länsisuunnassa. Asuinkortteleissa pyöräpysäköintiin on kiinnitetty huomiota, mutta ydinkortteleissa asiaa ei ole huomioitu.

Hulevesien hallitsemiseksi on esitetty viherkattoja ja -pihoja ydinkorttelien talojen katoille. Hulevesien johtamista ei ole kuitenkaan esitetty.

Ehdotus toteuttaa kilpailualueelle asetetun kerrosalamäärätavoitteen.

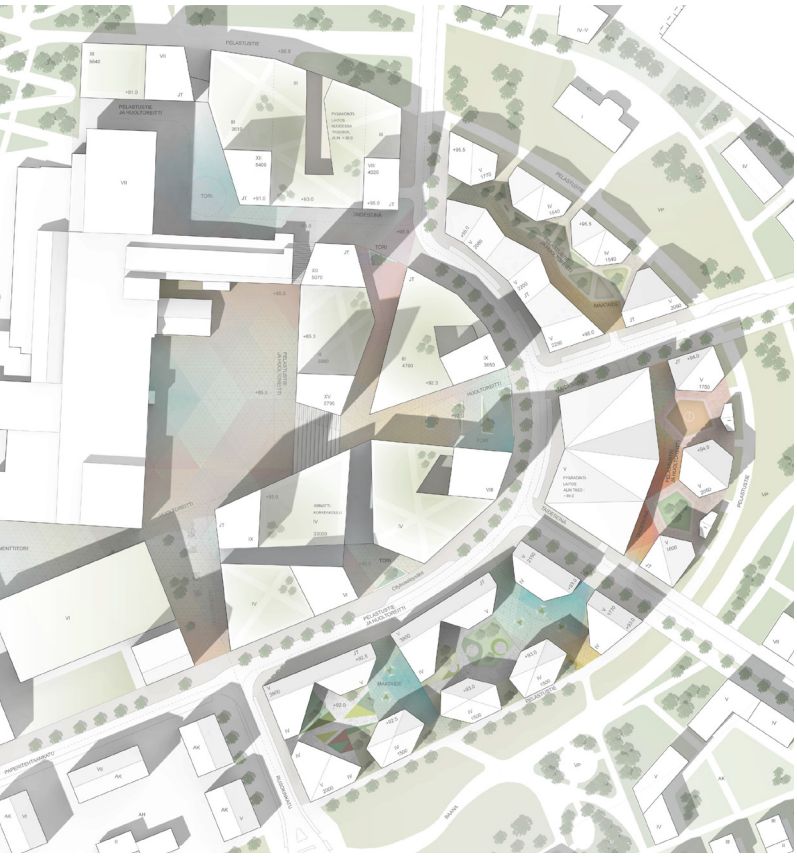

Down Town, havainnekuva

Down Town, havainnekuva

Down Town, asemapiirros

20. RISTIPISTO

Uusi kaupunginosa rakentuu paperitehtaan kupeeseen ristipistotyön omaisesti tasaiseen gridiin. Ristipistot ovat suorakaiteenmuotoisia rakennuksia, jotka ovat keskenään melkein samankokoisia. Rakennukset ovat paperitehtaan koordinaatistossa, mutta niiden kulmat osuvat kaarevaan Paperitehtaankatuun sekä aluetta ympäröivään puistoon. Näin korttelit sijoittuvat alueelle melko luontevasti. Tästä aiheutuu kuitenkin löysää katutilaa koordinaatistosta poikkeavien katujen yhteyteen. Katua rajaavat puut ja reunustojen viheralueet tekevät katutilasta kuitenkin puutarhakaupungin omaisen. Myös ammattikorkeakoulu koostuu suorakaiteen muotoisista ristipistoista, joita yhdistää matalampi jalustarakennus. Jalusta toimii koulurakennuksessa aula- ja käytävätilana. Ammattikorkeakoulu on tilallisesti jakautunut kevyen liikenteen väylällä ja ulkoportailla kolmeen osaan, mikä ei koulun toiminnan kannalta ole hyvä ratkaisu. Myös toimistokortteli rakentuu ristipistorakennuksista sekä niitä yhdistävästä matalasta jalustasta.

Ehdotus istuu hyvin alueen maisemaan ja olevaan rakennuskantaan. Uusi alue on korkeussuhteiltaan homogeenine-nen. Ainoastaan pari toimistorakennusta nousee hieman korkeampana. Myös katot ja julkisivut ovat maltillisia. Julkisivujen materiaalit sekä värit ovat maanläheisiä ja sopivat hyvin punatiiliseen tehdaskokonaisuuteen. Ehdotus muistuttaakin tässä ruotsalaista lähiörakentamista: laadukasta ja turvallista.

Kankaanaukio muotoutuu mittakaavallisesti hyvin uusien rakennusten sekä tehtaan väliin. Kankaanaukio on käsitelty osittain nurmipintaisena, mikä on campus-alueelle luonteenomaista. Kivettyä toritilaa on sekä Kankaanaukiolla että julkisten rakennusten sylissä ylätorilla riittävästi. Paperitehtaankadun suuntaan ammattikorkeakoulun rakennusten väliin jäävät kolmionmuotoiset ulkotilat toimivat sisääntuloaukioina. Ydinkeskusta on pääosin kävelypainotteista aluetta. Kävely- sekä pyöräreittejä on paljon. Vaihtoehtoisia reittejä riittää ja liikkuminen on sujuvaa.

Ristipisto, havainnekuva

Ristipisto, havainnekuva

Ristipisto, asemapiirros

Alueen ulkokehällä olevat asuinkorttelit muodostuvat lyhyistä lamelleista. Lamellien päädyt ovat toisiaan vasten ja näin asunnoista on saatu hyvät näkymät pihoille ja puistoon. Asuinrakennukset on suunniteltu tehokkaiksi ja rakennettaviksi. Asuinkortteleihin ei muodostu yhteispihoja kun kerrostalot on hajautettu ympäri korttelia. Pihat ovat toimivia, mutta persoonattomia. Alueen läpi kulkeva kevyen liikenteen väylä on yksityisen oloinen ja tarkoitettu ainoastaan asukkaille. Asuinrakennukset ovat ulkomuodoltaan varioituja sekä muodonannoltaan että väreiltään.

Katuverkko on osayleiskaavan mukainen. Huoltoreitit ovat toimivat, mutta uusi liittymä Rusokinkadulle ei ole toivottava. Samasta liittymästä on ajoyhteys myös asuinkorttelin alla olevaan pysäköintiin. Asuinkorttelin ulkokehällä kulkeva väylä toimii alueen pelastusreittinä.

Pysäköinti on järjestetty Kankaan alueen tavoitteista poiketen rakenteellisena ydinkorttelin ja asuinkortteleiden alle useampaan pysäköintilaitokseen. Pysäköintilaitosten päälle on esitetty myös kansipihoja ja pelastus-/huoltoteitä, joiden vuoksi kansirakenteet joudutaan mitoittamaan raskaille kuormille. Myös hulevesien huomioiminen kansirakenteiden päällä tuo omat haasteensa. Tämän vuoksi pysäköintiratkaisu tulee kalliiksi. Maanalaisella pysäköintiratkaisulla alueen ristipistotyö on voitu viedä loppuun puhtaasti ja se on mahdollistanut kokonaisidean pysymisen kirkkaana. Pyöräpysäköinti on tuotu osaksi katukuvaa tukien Kankaan tavoitetta omin voimin liikkumisen edistämiseksi.

Hulevesirakenteet on integroitu viherrakenteisiin. Kansirakenteiden päällä hulevesien käsittely viivytyksineen voi kuitenkin olla arvaamatonta.

Ehdotus toteuttaa kilpailualueelle asetetun kerrosalamäärätavoitteen, muilta paitsi toimitilojen osalta.

Modus Fabrica, asemapiirros

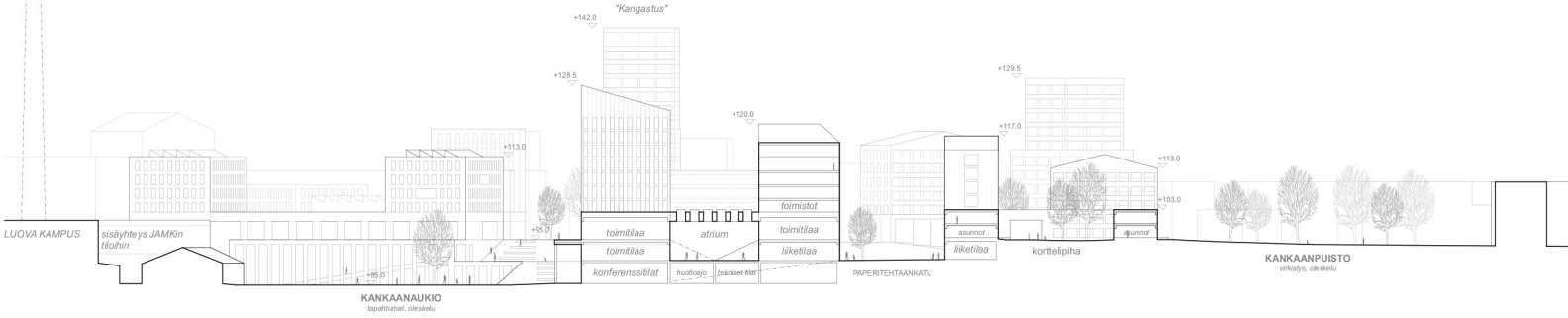
Modus Fabrica, havainnekuva

24. MODUS FABRICA

Ehdotus on kauniisti jäsennetty ja tasapainoinen. Uuden alueen rakenne perustuu nykyisen tehdasalueen koordinaatistoon, joka kääntyy matalissa nivelosissa ympäristön mukaan. Korttelit ovat keskenään samankokoisia. Keskusta-alueen korttelit ovat rakentuneet tiiviimmin ja niiden väliin jää mielenkiintoisia ulkotiloja. Asuinkorttelit muodostuvat suorakaiteen muotoisista korkeammista perusmassoista, joiden jalustana on matalammat 3-4 kerroksen podestit, jotka muovaavat Paperitehtaankadun katutilaa.

Paperitehtaan sekä ammattikorkeakoulun ja toimistokorttelin väliin jäävä Kankaanaukio on juhlallinen. Leveät portaat johtavat aukiolle, jota reunustavat mittakaavaltaan maltilliset julkiset tilat. Ammattikorkeakoulun ja toimistokorttelin väliin syntyy pienempi ja intiimimpi aukiotila. Lisäksi oppilaitoksen sormimaiset siivet muodostavat sisääntulopihat Paperitehtaankadun puolelle. Ammattikorkeakoulun rakennusmassat on sidottu maanalaisella sisäyhteydellä toisiinsa. Ydinkeskusta on kävelypainotteista aluetta ja kävelyreitit ovat mielenkiintoiset rakennusten sijoittelun ansiosta.

Alueen siluetti on harmoninen ja rakennusten massoittelu rauhallista. Alueella nousee kolme korkeampaa tornia, joista korkeimmalle nousee ammattikorkeakoulun 15-kerroksinen torni. Tornit ja muutkin rakennukset ovat

Alueleikkaus B-B
1:800

Modus Fabrica, leikkaus

muodoiltaan ja julkisivuiltaan eheitä ja selkeitä. Julkisivujen aukotus ja materiaalin käsittely on eleetöntä ja ajatonta, ehkä jopa hieman tylyä.

Asuinkorttelit ovat melko umpinaiset. Niiden sisään muodostuu luontevasti yksityisempiä piha-alueita ja väleihin puolijulkisia pihoja. Pihojen teemoittelua on mietitty. Kävelytiet kulkevat podesteissa olevien porttien läpi pihalta toiselle, muodostaen mielenkiintoisen reitistön. Viherkattoiset pysäköintilaitokset sijaitsevat ihanteellisesti katuverkostossa, mutta niihin liittyvien asuintornien pihat jäävät liian pieniksi. Asuinkorttelien Paperitehtaankadun puoleiset rakennukset seuraavat kauniisti kadun liikettä ja ovat urbaanin oloiset.

Katuverkko on osayleiskaavan mukainen. Tässä ehdotuksessa Paperitehtaankatu ei ole kaareva vaan se koostuu suorista, kulmista pyöristetyistä tieosuuksista. Katutilojen käsittely on maltillista ja perustuu aikaa kestäviin materiaaleihin. Huoltoajo ydinkortteleissa oppilaitosrakennuksen alle on erittäin haastava tilan puutteen vuoksi. Huoltoyhteys lienee läpiajettava, mutta liittymiset ympäröivään katuverkkoon voivat olla haasteellisia. Huoltopihat ovat piilossa ja hoidettavissa kortteleittain. Pysäköinti on esitetty hyvin alueen tavoitteellista pysäköintiratkaisua tukien. Ydinkeskustan saavutettavuus ja varsinkin läpiajaminen polkupyörällä on huonosti järjestetty. Pyöräpysäköinnille ei ole riittävästi tilaa.

Hulevesien johtamisesta ei ole tarkempaa esitystä. Hulevesien viivyttämiseksi on mainittu viherkatot ja -seinät. Alueen ekosysteemipalvelut on tuotu esiin tekstissä, mutta sen näkyminen käytännössä ei ilmennyt suunnitelmassa.

Kauniit kuvat ja kilpailun hienoimmat mallinnokset.

Ehdotus toteuttaa kilpailualueelle asetetun kerrosalamäärätavoitteen.

Modus Fabrica, havainnekuva

Pulp, havainnekuva

Pulp, havainnekuva

25. PULP

Keskustakortteleiden alue vaikuttaa ensivilkaisulla tiiviiltä kaikki suunnat keräävältä keskeiseltä ja vilkkaalta kaupunkikeskukselta. Alueen keskelle johdattavat kaupunkiviillot ovat kuitenkin väljiä, pitkänomaisia tiloja. Lopputuloksena on väljältä tuntuva kenttä, jolle on kerääntynyt joukko ajassa liikkuvia, nykyarkkitehtuurin virtauksia ilmentäviä korkeatasoisia rakennuksia.

Kankaanaukio ja vanha paperitehdas on alistettu nykyarkkitehtuurin messujen alueeksi. Kankaanaukiolle johdattelevalla, ammattikorkeakoulun kulman ja vanhan porttirakennuksen yhdistävällä kaupunkiakselilla on huvittavalla tavalla mittakaavaeroja korostava luonne.

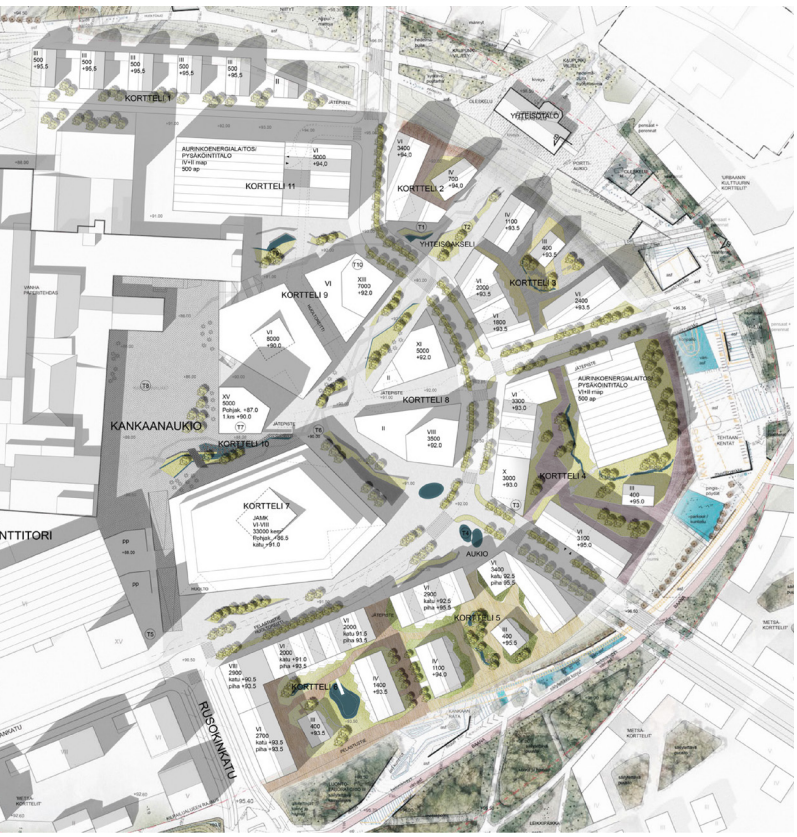
Paperitehtaankadun katutila on väljä. Tilan väljää luonnetta korostaa tilan keskellä kulkeva ajorata. Kadun ja väljien kaupunkiakseleiden varrelle ripotelluille aukio -teksteille ei löydy suunnitelmasta tukea.

Asuntokorttelivyöhykkeen pihatilojen avaamisessa puistokehälle on ansiokkaita pyrkimyksiä. Pihatilojen vyöhykkeisyydellä, asuntojen etupihoilla ja kerhotiloilla on tehty elävää kaupunkitilaa. Yksityinen vyöhyke olisi voinut olla laajempikin. Kolmikerroksinen piharakennuksen asukkaat voivat joutua tarpeettoman tarkkailun kohteeksi.

Puistovyöhykkeen kehittely on iloista. Puistovyöhykkeen olisi voinut ottaa rohkeammin osaksi kaupunkia.

Ehdotus toteuttaa kilpailualueelle asetetun kerrosalamäärätavoitteen.

Pulp, asemapiirros

5.2 Keskiluokka

1. TANDEM

Ehdotus on koostettu vanhan paperitehtaan koordinaatistoa jatkavasta suorakulmaisesta keskustakorttelista ja sitä kehystävästä kaarevasta asuntokorttelivyöhykkeestä.

Suorakulmaisen keskustaosan tilanmuodostus on tasapaksua. Samankokoiset neliönmuotoiset rakennusmassat rajaavat toisiaan muistuttavia, suhteellisen leveitä katutiloja. Keskustakortteleiden alueelta puuttuu kulkemiseen ja pysähtymiseen houkuttelevia paikkoja, nurkan takaa ei paljastu mitään uutta. Keskustakortteleiden on kerrottu nojaavan shared space -periaatteeseen. Perspektiivikuva kertoo toisenlaisesta kaupunkiympäristöstä. Onko todellakin niin, että autoilla ajetaan hybridikortteleita yhdistävien siltojen alla kuvan esittämällä tavalla ja vauhdeilla?

Kankaanaukion selväpiirteiseltä näyttävä rajaus hajoaa hajanaiseksi. Korkeiden ja matalien rakennusten vaihtelu on epävarmaa. Kankaanaukion reuna hajoaa erilaisten rakennusten ja rakennelmien kokoelmaksi. Rakennusten väliin jäävät kaupunkitilat ovat kohtuuttoman leveitä.

Kaarevan katutilan ja suorakulmaisen koordinaatiston liitoksesta voisi syntyä jännittävä kaupunkirakenteellinen törmäys. Nyt Paperitehtaankadun länsireunaan on kuitenkin syntynyt jakojäännöksistä syntynyt kolmiomaisten aukioiden takapihamainen sarja, jonka ylimääräinen ajoyhteys katkaisee keskeltä.

Asuntokorttelit ovat tavanomaisuudessaan uskottavia. Tavanomaisesta poikkeava autopaikkamitoitus herättää kysymyksiä. Rakenteen avaaminen rohkeammin puistokehälle olisi voinut tuoda kaivatun lisäkerroksen kaupunkirakenteeseen. Selostuksessa kerrotaan hulevesien imeytyksen tueksi tehdyistä viherkatoista. Viherkattojen määrä suunnitelmassa on kuitenkin varsin vähäinen. Asuinrakennusten arkkitehtuuri on vanhahtavaa, tunnelmaltaan asuinkorttelit tuntuvat olevan saneerattua kaupunkikuvaa, jota rakennusten päätyihin esitetyt seinämaalaukset tukevat.

Ehdotus toteuttaa kilpailualueelle asetetun kerrosalamäärätavoitteen.

Tandem, havainnekuva

Tandem, havainnekuva

Flipflop, havainnekuva

Flipflop, havainnekuva

2. FLIPFLOP

Ehdotus on formalistinen ja ehdoton. Matomaisesti luikertelevat keskustakortteleiden rakennukset muodostavat tiiviitä veistoksellisia sisä- ja ulkotiloja. Kankaanaukiolla julkiset rakennukset muodostavat terävine kulmineen ja päätyineen selkeän vastakohdan vanhan paperitehtaan eheälle tiiliseinälle. Osa keskuskortteleiden lonkeroiden väliin jäävistä tiloista on katettuja muodostaen sisätilaan aula- ja yhteistiloja. Ulkotiloiksi jäävät tiukat tilat jäävät hyödyntämättä ja niiden toiminnot jäävät epäselviksi. Julkisivut ovat samanaineiset sisä- ja ulkotilaan. Mielenkiintoiset rakennusmassat eivät kuitenkaan ole tehokkaita ja julkisivujen määrä arveluttaa taloudellisesti ja teknisesti. Keskuskortteleiden ulkopuolelle jää vapaasti soljuva kevyen liikenteen väylä, jota reunustaa toisella puolen vapaamuotoisten asuin- ja toimistorakennusten sarja.

Paperitehtaankatu jatkuu ympyrän kaarena, jota vasten rakentuu toisella puolen toimisto- ja asunrakennukset sekä toisella puolen keskuskortteleiden teemaa jatkavat asuinkorttelit. Tiukkaan luikertelevat asuinrakennukset muodostavat ahdasta pihatilaa sekä turhia poikittaisia kävelyreittejä. Väljentämällä lamelliluikeroita pihoille olisi saatu enemmän tilaa ja valoa. Tällä ratkaisulla pihat ovat intiimejä ja yksityisen oloisia.

Asuinkortteleiden läpi kulkee mielenkiintoinen ja elämyksellinen kävelyreitti. Itäisin asuinkortteli on väljä ja muodostaa selkeän pihatilan. V-muotoiset asuinrakennukset ovat pohjaratkaisultaan vaikeat, mutta ulkotilallisesti hienot pihan suuntaan. Paikoitusta alueelle ei ole järjestetty ja pysäköintiä ei ole näin ratkaistu.

Korttelit ovat keskenään samankorkuisia, mutta maaston muodoista johtuen keskustan korttelit näyttävät jäävän selvästi matalammalle maljamaisesti laskeutuvan alueen pohjalle.

Ehdotuksen parasta antia ovat iloiset ja avarat mielenmaisemat. Myös tilalliset kaavioleikit ovat puhuttelevia.

Ehdotus toteuttaa kilpailualueelle asetetun kerrosalamäärätavoitteen.

I love Kangas, havainnekuva

I love Kangas, havainnekuva

3. I LOVE KANGAS

Tornimaisilla rakennuksilla korostettu asuntokorttelien vyöhyke avautuu luontevasti puistokehälle. Asuntokorttelien mitoitus on luonteva ja napakka. Länsireunan pysäköintitalon sijoittaminen Paperitehtaankadun varteen olisi parantanut sekä puistokehän että pysäköintitalon yhteyteen sijoitetun asuntokorttelin olosuhteita.

Paperitehtaankatu on kaupunkimaisuudessaan Kankaan luonnetta tukeva. Polkupyörien ja niiden pysäköintitilojen esiintuominen kaupunkikuvassa on kannatettava pyrkimys. Esitetyssä muodossa pysäköintialueet katkaisevat kaarevan katuseinän ja tekevät katoksineen ja jätepisteineen katuympäristöstä ja korttelien sisäänkäyntiaukioista arkipäiväisiä.

Keskustakorttelien alue on rakennettu Kankaanaukion ja sitä tukevan kahden aukion varaan. Tavoite tiivistymien ja aukioiden kautta johdattelevasta reitistä ei toteudu. Paperitehtaankadun aukio katkaisee kadun, kaventuma tilasarjassa on epävarma ja ammattikorkeakoulun rakennus työntyy pienentämään Kankaanaukiota.

Keskustakorttelien rakennusten kehittely on tavanomaista. Rakennuksille ja aukioille olisi ollut helppo kehitellä omaleimaista luonnetta ja asemaa kaupunkikuvassa, jos suunnitelmassa olisi otettu huomioon alueen luonnollinen maasto ja olemassa oleva noin kymmenen metrin tasoero.

Valittu esitystekniikka tukee suunnitelman yleistä vaisuutta ja varovaista lähestymistapaa. Esitetyt rakennusmateriaalit ovat tehdasympäristöön sijoittuvan uuden kerrostuman luonteeseen sopivia. Selostuksessa mainittua muurimaisuutta ei ole korostettu painavan ja kevyen kontrastilla eikä uusiutuvan energian tuotannon laitteita tai ratkaisuja ole otettu osaksi rakennusten arkkitehtuuria.

Ehdotuksen kerrosala on asetetun kerrosalatavoitteen mukainen.

Bruk, havainnekuva

Bruk, havainnekuva

Bruk, havainnekuva

4. BRUK

Ehdotus muodostuu suurkortteleista ja osayleiskaavan mukaisesta katuverkosta. Keskuskorttelit ovat monumentaaliset sekä kooltaan että muodonannoltaan. Ammattikorkeakoulun rakennus sekä hybridikortteli muodostuvat isoista toisiinsa limittyvistä massoista. Ammattikorkeakoulun keskitetty massoittelu tarjoaa jatkopohdintojen mahdollisuuksia sen toiminnoille. Rakennukset ovat 2-10-kerroksisia Kankaanaukion suuntaan. Rakennusten massiivisuudesta johtuen Paperitehtaankadun puoleinen kaupunkitila on jäänyt väljäksi; keskusaukio katoksineen on kooltaan samaa luokkaa kuin Kankaanaukio paperitehtaan kyljessä. Keskusaukion veistoksellisen katoksen funktio jää hieman epäselväksi; onko sen tarkoitus lähinnä täyttää ja jäsentää muuten ehkä liian avaraksi muodostuvaa aukiota.

Kolme suurta asuinkorttelia rajautuu kaarevaan Paperitehtaankatuun pitkillä, klassistisilla lamellikerrostaloilla. Katukuva muistuttaa asuinkortteleiden suuntaan Helsingin Töölön katukuvaa. Harjakattoiset lamellitalot kääntyvät poikittaiskatujen suuntaan rajaten näin sisäänsä isot sisäpihat. Puiston suuntaan harjat ja kerrosluku laskevat portaittain. Sisäpihoilla on vapaasti sijoitetut 2-3-kerroksiset pienkerrostalot ja lofthouse-tyyppiset rivitalot. Pohjoisessa asuinkortteli koostuu 4-5-kerroksisista tornitaloista. Kortteleiden pihat jäävät muurimaisen lamellirakennuksen suojaan. Mittakaavaltaan pienimuotoiset piharakennukset tuovat pihaan rytmiä ja elävyyttä. Korkeiden lamellitalojen asunnoista näkee piharakennusten lomitse tai ylitse Kankaanpuistoon. Idänpuoleisen lamellitalon rajaamalla pihalla on seitsemän kerrosta korkea pohjaltaan pyöreä pysäköintitalo. Lieriön muotoinen pysäköintitalo on viherseinäinen, mutta kooltaan melko tyly asuinpihalle. Pyöreä muoto tosin antaa hieman rakennuksen kokoa anteeksi. Asuinkortteleiden pihat ovat suuret ja selkeät. Kevyen liikenteen reitti kulkee pihasta pihaan taideporttien kautta.

Pyöreän pysäköintitornin lisäksi paikoitus on järjestetty myös pohjoisen puolen pysäköintitaloon. Tämä rakennus on pysäköinnin suhteen toimivan kokoinen, mutta kaupunkirakenteessa tylyn massiivinen. Pyöräpysäköinti tämän rakennuksen 1. kerroksessa jää hieman sivuun oppilaitoksen tarpeita ajatellen, samoin kuin pyöreän tornin pyöräpysäköinti eteläisimmästä asuinlamellista.

Kaupunkikuvallisesti ehdotus on rauhallinen ja harmoninen. Keskuskorttelit ovat selkeästi hierarkista ja julkista rakentamista. Kaarevat asuinkortteleiden katujulkisivut edustavat perinteistä, mutta hieman monotonista kantakaupunkirakentamista kun taas asuinkortteleiden pihan rakentaminen on rennompaa ja leikkisämpää. Kortteleiden korot istuvat hyvin vanhan tehtaan miljööseen.

Ehdotus toteuttaa kilpailualueelle asetetun kerrosalamäärätavoitteen.

De curandi ratione, havainnekuva

De curandi ratione, havainnekuva

5. DE CURANDI RATIONE

Ehdotus on koostettu erilaisten kokoamalla alueelle erilaisia kaupunkirakenneaihioita, rakennustyyppejä ja rakennustyylejä viime vuosikymmenien ajalta. Sekavalla arkkitehtuurikielellä ei saavutettu sitä kaupunkikuvan elävää moninaisuutta, mitä ilmeisesti on yritetty tavoitella.

Ammattikorkeakoulun korttelin ohi ohjaava kaareva seinä ei houkuttele pysähtymään. Sama seinä ohjaa pois Kankaanaukiolta. Tilasarjan kehittely Paperitehtaankadun ja Kankaanaukion on tasapaksua vailla kaupunkirakenteellisia kohokohtia.

Paperitehtaankadun katutila on levoton. Katutilaan viilletyt pikkuaukiot kilpailevat muiden kadunvarren aukioiden kanssa huomiosta.

Alueen pohjoisreunan korttelin hahmossa ja kehittelyssä on sellaisia piirteitä, joita olisi voinut käyttää suunnitelmassa enemmänkin.

Suunnitelman kerrosala on ilmoitettu välille 110 000-130 000 kem^2. Kerrosalatulkintaa vaikeuttaa suunnitelmassa esitetty ns. solaarikerrosala, jonka saisi rakentaa varsinaisen kerrosalan lisäksi. Esitetty tapa laskea solaarikerrosala paikallisten energialähteiden rakentamisen kannustimiksi on vaikeaselkoinen.

6. KIVI, KOSKI PAPERI

Ehdotus on rennon ja helposti syntyneen oloinen. Keskuskorttelit ovat koostuneet vapaamuotoisista ja erikokoisista kappaleista. Ammattikorkeakoulu on jakaantunut viiteen erikorkuiseen viisi- ja kuusikulmaiseen rakennukseen. Yhteys rakennusten välillä on osittain ensimmäisessä, osittain maanalaisessa kerroksessa sekä ulkotilan kautta rakennusten lomaan muodostuvalla sisäpihalla. Koulun toiminnan kannalta tämä ei ole ideaali ratkaisu: tilat jäävät toisistaan erilleen ja niiden välille ei synny toiminnallista yhteyttä. Hybridikortteli koostuu vastaavasti pohjaltaan pienemmistä neljän ja viiden kerroksen korkuisista tornitaloista. Osaa tornirakennuksia yhdistää matala jalusta ja koko korttelia viherpiha. Hybridirakennukset vaikuttavat matalilta johtuen ensimmäisen kerroksen matalammasta yhdysosasta kun taas oppilaitosrakennus on suhteettoman korkea alueella.

Kankaanaukion eteläpuolella nouseva ammattikorkeakoulun korkea 15-kerroksinen torniosa on dominoiva suhteessa muihin alueen rakennuksiin. Rakennus tekee Kankaanaukiosta mittakaavallisesti kalsean ja luotaantyöntävän. Korkea massa myös varjostaa aukiota. Korkeuserot on hoidettu aukion suuntaan pitkin rampein ja kulku alueelle on selkeää. Kankaanaukion lisäksi rakennusten väliin jää sekundäärisiä ulkotiloja lähinnä näiden kulkureittien oheen.

Paperitehtaankatu rajautuu selkeästi rakennusmassojen mukaan. Keskuskorttelien rakennukset sekä jalustaosa noudattavat kadun kaarevaa profiilia ja asuinkorttelien kadunpuoleiset rakennukset samoin. Asuinkorttelit ovat osittain umpikortteleita osittain avautuvia. Umpikorttelit on toteutettu mielenkiintoisesti erikorkuisilla rakennuksilla. Plaaneiltaan muotoillut lamellit ovat matalammilla nivelosilla toisissaan kiinni. Matalien nivelosien ansiosta myös lamellien päädyt on aukotettavissa. Asunnot avautuvat hyvin pihalle ja ympäristöön. Pihat ovat ideaalin kokoiset ja niiden läpi kulkee jalankulkuyhteys.

Paikoituksen käsittävät asuinkorttelit on tehty pysäköintitalojen ehdoilla ja asuminen on jäänyt sivuosaan. Näkymät rakennuksista pihan suuntaan ovat kehnonlaiset ja pihaa ei ole jäänyt nimeksikään. Idänpuoleinen pysäköintitalo on terassoitu etelään, mikä on haastavaa paikoituksen järjestämiseksi tehokkaasti. Pysäköintitalojen viherkatot ovat asunnoista avautuvien näkymien kannalta tärkeät.

Kaupunkikuvallisesti ehdotus on hieman persoonaton ja lähiömäinen. Kaupunginosan luonne jää kylmäksi.

Ehdotus toteuttaa kilpailualueelle asetetun kerrosalamäärätavoitteen.

Kivi, koski paperi, havainnekuva

Saturnus, havainnekuva

Saturnus, havainnekuva

Kivi, koski paperi, havainnekuva

9. SATURNUS

Ehdotus koostuu keskiaikaisen kaupungin mieleen tuovasta keskusta-alueesta ja sitä kiertävästä asuntovyöhykkeestä, esikaupungista.

Keskustakorttelien tilanmuodostus lupaa lopulta enemmän kuin antaa. Kujankaltaiset tilat ovat liian leveitä, aukiot suhteessa katutilaan ovat johdonmukaisesta laajoja. Kaupunkitilojen rytmi on tasapaksu. Tiiviiltä vaikuttava kaupunkirakenne on lopulta samankaltaisten, toisiaan kopioivien rakennusten ryhmä kaltevalla Kankaanaukiolle valuvalla pinnalla. Kankaanaukion reuna on hajanainen valitun suunnittelumetodin mukaisesti. Sattumanvaraisen hallitusti synnytetyn kaupunkirakenteen idea olisi saatu kirkkaammaksi rakennusten kerrostason kokoa muuntelemalla ja tiivistämällä rakennusten välejä.

Paperitehtaankadun ilme on vetelä vailla onnistuneita kohokohtia.

Asuntokorttelien rakenne on yksinkertaisen oivaltava. Suurkorttelit on pilkottu kahteen toisiinsa liittyvään pihapiiriin poikittaisella rakennusmassalla. Perspektiivikuvissa on lupauksia positiivisen raikkaasta ympäristöstä ja inhimillisen komeasta mittakaavasta.

Ehdotuksen kerrosalamäärä on tavoitteen ylärajalla.

Taite, havainnekuva

12. TAITE

Ehdotus on keveän rakeinen ja ilmava. Keskustakorttelit ovat jykevämpiä ja muodostavat toiminnallisesti kaksi suurkorttelia. Hybridikorttelit jakautuvat pohjaltaan pienempiin rakennusosiin ja sama teema jatkuu asuinkorttelivyöhykkeelle. Kaupunkirakenteessa on leimallista taitetut julkisivut, jotka toistuvat sekä keskusta- että asuinkortteleissa. Kankaan puistoon rajautuvat pitkät lamellit mutkittelevat käärmetalon oloisesti muodostaen 8-kerroksisella massoilla kaupunginosalle muurin. Myös paperitehtaankadun asuinlamelleissa toistuu sama taiteaihe. Nämä eleet rakennusmassoissa tekevät kokonaisuudesta luontevan.

Keskuskorttelin ammattikorkeakoulumassa jatkaa luontevasti nykyisen pysäköintirakennuksen koordinaatistossa kääntyen matalammalla jalustaosalla paperitehtaan suuntaiseksi. Samalla jalustaosa tekee oppilaitoksen jalankulkijan suhteen mukavaan korkoon Kankaanaukion suunnasta katsottuna. Ammattikorkeakoulun korkeat rakennusosat ovat mittakaavaltaan ja ulkomuodoltaan liian kantakaupunkimaisia. Matala viherkattoinen lasiosa toimii tässä korttelissa parhaiten. Hybridikorttelit on samoin jalustaosaan rakennettu, mutta asuin- ja toimistotornit ovat kooltaan ja suhteiltaan onnistuneemmat kuin viereisessä korttelissa. Näiden kahden korttelin väliin muodostuu leveähkö kevyen liikenteen väylä, joka nousee loivasti asuinkortteleiden ja alueen maamerkiksi nousevan korkean asuintornin suuntaan. Paperitehtaankadun päässä se levenee aukioksi pyöräpysäköinteineen. Pienellä massoittelulliikkeellä hybridikorttelit tekevät akselin käännöksen, joka heijastuu asuinkortteleihin.

Asuinkorttelit koostuvat useasta erillisestä rakennuksesta, jotka ovat sijoittuneet asuinkehälle väljästi. Sisäpihat avautuvat ihanteellisesti puistoon, mutta Paperitehtaankadun suuntaan muodostuu hieman tehotonta pihatilaa rakennusten maltillisemman korkeuden kustannuksella. Pohjoisen asuinkortteleiden pihat ovat löysiä, vaikkakin monikäyttöisiä. Alueen pysäköinti on järjestetty osittain paikoitustaloihin ja osittain maan alle. Rakennusten ulkomuoto on ajankohtaista ja selkeää.

Paperitehtaankatu on ilmeeltään väljä ja jäsentymätön. Tämä aiheutuu osittain kadulle päättyvästä aukioksi levenevästä kulkuväylästä sekä asuinkortteleiden sisääntulopihoista. Katua reunustavat korkeat rakennukset vahvistavat tätä asetelmaa.

Ehdotus toteuttaa kilpailualueelle asetetun kerrosalamäärätavoitteen.

Taite, havainnekuva

Kivitasku, havainnekuva

16. KIVITASKU

Ehdotus on kaupunkirakenteeltaan selkeä ja kaunis. Keskusta-alue on muodostunut monimuotoisista kortteleista sekä veistosmaisen kulmikkaista rakennuksista, jotka muovaavat ulkotilaa ja kulkureittejä. Keskeiset julkiset rakennukset ovat korkeudeltaan vaihtelevia; Ammattikorkeakoulun korkein rakennus on 12-kerroksinen ja toimistokortteli jopa 15-kerroksinen. Tornimaisia rakennuksia yhdistävät matalammat yhteistila- ja aulaosat. Rakennusmassojen väliin syntyy luontevasti pieniä aukioita ja viherpihoja.

Kankaanaukiolta lähtevät kaksi väljää kävelyreittiä halkovat oppilaitoksen ja toimistokortteleiden alueen asuinkortteleiden suuntaan. Toinen reitti on käsitelty valoin taideakseliksi päätyen juhlavasti uudelle toimisto- ja pysäköintirakennusten reunustamalle kaupunkiaukiolle, jonka keskelle on muovailtu hulevesiallas.

Alueen liikenne on hoidettu toimivasti. Paperitehtaankatu on selkeästi pääkadun oloinen. Keskuskorttelit noudattavat kadun liikettä ja asuinrakennusten lamellirakennukset samoin. Asuinlamellien yhteistilakäyttöön suunnitellut noppamaiset erkkerit tuovat rytmiä ja elävyyttä katutilaan. Nämä luovat pääkadulle kodikasta mittakaavaa ja fiilistä.

Rouhean tiiliset asuinkorttelit muodostavat Paperitehtaankadulle suojaisan linnan muurin sisäpihan suuntaan. Kankaanpuistoon päin rakennukset ovat yksittäisiä ja veistoksellisia. Pihat hengittävät näiden välitse puistoon. Myös pysäköintitalon katolle on istutettu saman oloisia mutta matalampia asuinrakennuksia. Itäpuolen pysäköintihalli sijaitsee puiston laidalla mahdollistaen hulevesialtaalla varustetun aukion taideakselin päätteenä mutta blokaten samalla näkymät puistoon. Asuinkortteleiden pihat jatkuvat luontevasti pihalta toiselle.

Asuinkortteleiden tiiliarkkitehtuuri on materiaalille tyypillistä ja sopii hyvin paperitehtaan alueen luonteeseen. Kankaanaukiota reunustavat ammattikorkeakoulun ja toimistokortteleiden rakennusmassat taas ovat levottomat ja niiden suuret lasiruutuseinät hämmentävät. Kortteleiden massoittelu ja kaupunginosan siluetti on kuitenkin hallittua ja rauhallista.

Ehdotus toteuttaa kilpailualueelle asetetun kerrosalamäärätavoitteen.

Hyper Kangas, havainnekuva

17. HYPER KANGAS

Pitäytyminen hyperbolisen geometrisen tason kuvauksen tulkintaan on tuottanut asuntokorttelien vyöhykkeelle kiinnostavaa korttelirakennetta. Viisikulmaisten pihatilojen sarjassa on jääräpäistä kiehtovuutta. Paperitehtaankadun varren pihoille johtavien etuaukioiden sarja on vaihteleva katuympäristöä rikastuttava aihe. Pihasuunnittelu on kuivakkaa sanallista kuvailua. Rakennusten viisikulmaisuus ei ole kaupunkirakenteen kannalta välttämätöntä.

Matemaattinen tarkkuus ei ole tuottanut samaa kaupunkitilojen rikkautta keskustakorttelien alueelle. Ammattikorkeakoulun hahmo on lähestynyt menneiden vuosikymmenten laitossuunnitelmaa. Keskustavyöhykkeen tilasarja on tasapaksua samanlaisten aukioiden peräkkäistä toistoa ilman kaupunkikuvallista kohokohtaa. Paperitehtaankadun matala kivijalkaosa on vanhanaikainen tehokeino. Kankaanaukion muotoon matemaattisella lähestymistavalla on ollut positiivinen vaikutus.

Keskustakortteleiden arkkitehtuuri on juhlavan jäykkää. Asuinrakennusten arkkitehtuurissa on lupaavia piirteitä. Materiaalipaletin tekstimuoto kertoo toisenlaista tarinaa. Käsittelemätöntä, harmaaksi patinoituvaa puuta, patinoitunutta corten-terästä tai tummanharmaata betonia ei näy muussa aineistossa. Lupaus viherkatoista on jäänyt esittämättä.

Ehdotuksen kerrosala on asetetun tavoitteen alarajalla.

19. KUDOS

Asuinrakennusvyöhykkeen korttelit ovat napakan tiiviitä. Eteläosan tuulimyllykorttelit ovat miellyttävällä tavalla kaupunkimaisia puistovyöhykkeelle avattuja umpikortteleita. Korttelien väliin jäävät puistoaukiot ovat laajoja kenttiä. Keskimmäisen asuntokorttelin piha on pysäköintilaitoksen kylkeen liimautuva kujamainen tila.

Paperitehtaankatu luikertaa löysän innottomasti kaupunkirakenteen läpi ottamatta kantaa rakennusten muodostaman tilaan. Väljien aukioiden sarja levittää katutilaa.

Ammattikorkeakoulun aukio kadun varrella on tarpeeton ja kilpailee Korkeakouluaukioksi nimetyn tilan kanssa. Asukaspuutarhan ja Korkeakouluaukion tilasarja on avaruudessaan suunnitelman hengen vastainen.

Ammattikorkeakoulun hahmo on kaupunkikuvassa irrallinen. Ehdotettu reikälevy julkisivussa korostaa tarpeettomasti rakennuksen omaa asemaa.

Asuntokortteleiden arkkitehtuurissa on aurinkoenergian hyödyntämisen avulla johdettuja omaleimaisia piirteitä. Valittu esitystapa on sarjakuvamaisen kiehtova, mutta kirjoitusvirheet vievät huomion vääriin asioihin.

Ehdotus toteuttaa kilpailualueelle asetetun kerrosalamäärätavoitteen.

Kudos, havainnekuva

Kudos, havainnekuva

Muuria siksak, havainnekuva

21. MUURIA SIKSAK

Muurimaisen siksak-talon ja tornin yhdistelmä etelässä on lupaava. Muuria on katkottu osiin ja pilkottu alikuluilla pirstaleiseksi niin, että syntyy vaikutelma toisiinsa eri tavoin yhdistetyistä rakennuksista. Kaupunkimuurin idea katoaa tarinan edetessä kohti pohjoista.

Paperitehtaankadun katutila ei ole tiiviin kaupunkimainen kokoava ja yhdistävä tila. Ajorata luikertelee vetelästi alueen läpi. Asuntokorttelien pihojen avaaminen ei tuo katuympäristöön toivottua elävyyttä. Muurin ajatusta olisi voinut jatkaa kääntämällä koilliskulman korttelit toisin päin.

Asuntokortteleihin on saatu toivottua väljyyttä upottamalla pysäköintilaitokset maan alle. Kolmikerroksinen maanalainen pysäköintilaitos on vaikeasti toteutettava eikä lisää asumisviihtyvyyttä. Pohjoisemman nelikerroksisen maanalaisen pysäköintilaitoksen osalla olisi voinut tasata alueen tasoeroja, nyt pysäköintilaitos on vain laitos maan alla.

Ammattikorkeakoulu on esitetyssä muodossaan irrallinen laitos. Vinoneliön sisään vinoon asetellut valopihat maksimoivat vaikeasti käytettävien tilojen määrän. Metsäkorttelin seinien puhkominen laajoilla alikuluilla muuttaa suojaisaksi aiotun sisäpihan tuuliseksi aukeaksi. Metsäkorttelin kaupunkiporras kilpailee Kankaanaukion istuskeluportaan kanssa ja hajottaa aukion yhden seinän hajanaiseksi. Reitti Kankaanaukiolle on takaperoinen.

Perspektiivikuvien mittakaava on jossain määrin harhaanjohtava.

Ehdotuksen kerrosala on kilpailualueelle asetetun kerrosalamäärätavoitteen ylärajalla.

Espanjalaiset portaat, havainnekuva

Espanjalaiset portaat, havainnekuva

22. ESPANJALAISET PORTAAT

Ehdotus perustuu osayleiskaavan mukaiseen kaarevaan katutilaan sekä Kampuspuistoon, joka muodostaa toriaukion kanssa vahvan tilaparin. Puistoa ja aukiota yhdistää leveät nimimerkin mukaiset ”Espanjalaiset portaat”.

Keskuskorttelin pääaiheeksi rakentuu Kampuspuisto korttelin sydämeen. Tämä Kampuspuisto toimii sekä ammattikorkeakoulun että toimistorakennusten yhteisenä viherpihana, mutta samalla myös läpikulkijalle kaupunkimaisena tiiviinä puistotilana. Formalistinen oppilaitosrakennus pitää sisällään korkean yhteisaulatilan, joka avautuu Kampuspuistoon. Rakennuksen ulkokuorella sijaitsee opetustilat, jotka avautuvat ympäristöön. Kankaanaukion suuntaan rakennus on kuusikerroksinen ja korkeuserosta johtuen Paperitehtaankadun suuntaan nelikerroksinen. Kankaanaukiolle rakennuksen alimmat kerrokset on vedetty sisään ja arkadi johdattaa kulkijan leveille portaille. Hybridikorttelin yhtälailla nelikerroksinen Paperitehtaankadun kaarta myötäilevä veistoksellinen massa sulkee Kampuspuiston yksityisen oloiseksi. Kankaanaukion puoleiset toimistorakennukset nousevat alueen maamerkiksi. Portaan puolella oleva rakennusosa on alueen korkein ja merkitsee näin portaan ja sen ympäristön arvoltaan tärkeäksi.

Kankaanaukio on miellyttävän kokoinen ja toimii aukioparina Kampuspuistolle. Yhdessä nämä muodostavat tilasarjan, jota yhdistävät portaat ja joka jatkuu edelleen Paperitehtaankadulle ympäröivien rakennuksien porttiaiheiden läpi. Osayleiskaavan mukaista Paperitehtaankatua myötäilevät rakennukset ja sen varrelle istutettu puurivi sekä asuinkortteleiden viisikerroksiset asunrakennukset synnyttävät ansiokasta katutilaa. Katu on mittasuhteiltaan tämän kaupunginosan kokoluokkaan soveltuva. Asuinrakennusten ylempienkerrosten erkkerit edesauttavat mukavan kävelymittakaavan syntymistä. Nämä vihreät ulkotilat ovatkin ehdotuksen parasta antia.

Asuinkorttelit muodostuvat noppamaisista rakennuskappaleista, joiden välitse on näköyhteys katu- ja pihatilan välillä. Rakennusrivistöt kadun ja puiston suuntaan pitävät sisällään avaran pitkänomaisen pihajatkumon, joita jäsentää matalat varastotiloja käsittävät piharakennukset. Asuntokortteleissa näkyy tekijän kokemus asuntosuunnittelusta. Rakennuksia on nivelletty käytävätilalla, mikä tekee korttelin pienirakeiseksi. Aurinkoenergian talteenotto on mietitty asuinrakennusten kaltevilla katoilla. Pysäköinti on järjestetty pysäköintirakennuksiin alueen laidoille.

Ehdotus toteuttaa kilpailualueelle asetetun kerrosalamäärätavoitteen.

Espanjalaiset portaat, havainnekuva

Puu, havainnekuva

26. PUU

Ehdotuksessa alueen siluetti perustuu kahden teeman varaan. Rakennusten korot kasvavat alueen keskustaa Kankaanaukiota kohden ja rakennusten voimakkaasti viistetyt katot saavat muotonsa aurinkoenergian maksimaalisesta hyväksi käytöstä. Tämä on toteutunut elävänä ja vaihtelevana, mutta kaupunkikuvallisesti hieman levottomana siluettina. Alue muistuttaakin kattomuodoiltaan ja materiaaleiltaan pohjoisen hiihtokeskusta.

Keskuskortteleihin on sallittu autoilla ajo, mikä tekee liikenteellisesti pienen alueen ongelmalliseksi. Paperitehtaankadun suuntainen rinnakkaisliikenne on ylimitoitettua tämän kokoisen kaupunginosan keskustaan. Ammattikorkeakouluun ja hybridikortteleihin saapuminen olisi ollut luontevampaa kävellen tai pyöräillen. Katuverkko rikkoo keskustakorttelit pieniin osiin.

Ammattikorkeakoulun rakennukset muodostuvat kahdesta osasta. Päärakennuksen sisään muodostuu intiimi puistopiha, joka on kooltaan julkisen rakennuksen oloinen Kankaanaukion suuntaan. Oppilaitoksen toimintoja on myös viereisessä rakennuksessa, mutta niiden välillä ei ole sisäyhteyttä. Kaksi opiskelija-asuntolaa ovat autotien ympäröimät ja tässä varsinkin liikenneratkaisu ihmetyttää. Hybridikorttelit ovat ulkomuodoltaan asuinkorttelien oloiset. Tämä tekee alueen yhtenäiseksi, mutta rakennusten käyttötarkoitus ei tule kaupunkitilassa selväksi.

Asuinkorttelit ovat tämän ehdotuksen parasta antia. Rakennukset näyttävät kodikkailta ja kattomuotojen ansiosta suuretkin massat näyttävät pienimittakaavaisilta. Rakennusten aukotukset ovat hyvässä suhteessa niiden muotokieleen. Puu materiaalina soveltuu hyvin asuinkortteleihin ja keventää tiilistä paperitehtaan aluetta. Asuinpihoille materiaali tuo lämpöä ja elävyyttä. Asuinpihat ovat monimuotoiset ja antavat mahdollisuuden erilaisille toiminnoille. Pihojen läpi kulkee tilallisesti mielenkiintoinen kävelyreitti.

Ehdotuksessa on hyvin perusteellisesti tutkittu pyöräpysäköintiä ja mietitty sille uusia ratkaisumuotoja. Pyöräily on selvästi ollut tekijän sydäntä lähellä. Autopaikoitus sen sijaan on hieman ylimalkaisesti esitetty kahteen pysäköintirakennukseen.

Myös aurinkoenergian käyttöä ja siihen mahdollistavia rakenteita on tutkittu tarkkaan. Tämän ehdoilla rakennusten kattomuotoja on viistetty jopa liian paljon; rakennukset jäävät tehottomiksi ylemmissä kerroksissa ja tämä aiheuttaa rakennuskustannuksia. Hulevesien viivyttämistä ja johtamista on myös tutkittu tarkkaan. Viherkatot sopivat puukaupunginosan luonteeseen.

Ehdotus toteuttaa kilpailualueelle asetetun kerrosalamäärätavoitteen.

Puu, havainnekuva

5.3 Alaluokka

8. KONGLOMERAATTI

Ehdotus poikkeaa täysin kilpailuohjelmasta ja osayleiskaavasta. Kaupunginosa muodostaa oman itsenäisen yksikönsä, joka on irrallaan ympäristön rakenteesta.

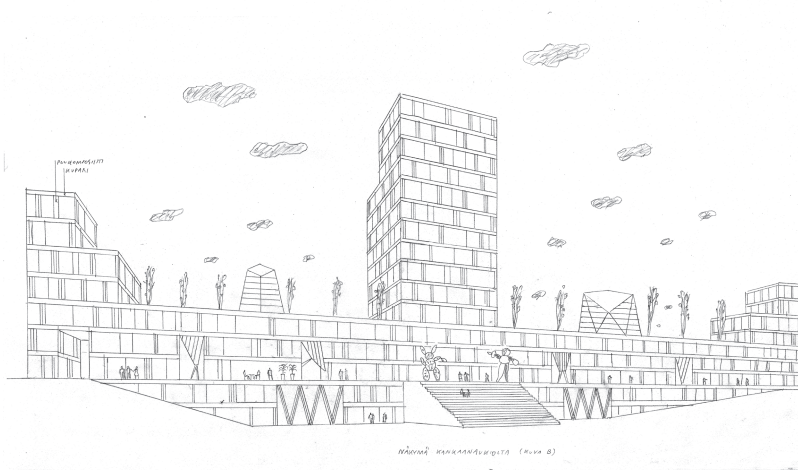
Korttelirakennetta ei ole, vaan Kankaan alue muodostaa yhden Kankaan sydänkorttelin. Julkiset rakennukset ammattikorkeakoulu ja toimistot perustavat suurkorttelin rangan. Sotilaallisella ehdottomuudella jäsentynyt ranka koostuu kahdesta suorasta rakennusmassasta, joista toinen on paperitehtaan julkisivun suuntainen ja toinen sitä vastaan kohtisuorassa oleva. Ammattikorkeakoulun tilat sijaitsevat kummassakin massassa näiden risteyskohdassa nousevan asuntojakin käsittävän sydäntornin ympärillä. Toimistotilat sijaitsevat rakennusmassojen päädyissä. Rakennukseen saavutaan juhlallisia portaita pitkin sivuosaan jäävän Kankaanaukion suunnasta sekä jalankulkuakseleilta rakennuksen sivuista.

Keskiaikaisen muurin kaltainen asuinkerrostalo kiertää suurkorttelia sulkien korttelin sydämen, vihreän puiston rakennuksineen sisäänsä. Maaston mukaan mutkittelevan muurin kulmapisteet on korostettu veistoksellisilla torneilla. Muuriin on järjestetty kulku ympäröivään Kankaanpuistoon sisäkulmissa sijaitsevin aukoin sekä portein. Muurimainen asuinrakennus on vähäeleinen ja toistaa läpeensä samaa teemaa. Kerrokset on tuotu julkisivuissa korostetusti esiin ja parvekkeet ovat sisäänvedetyt. Viitteellisten asuntoplaanien mukaan parvekkeet ovat vaikeasti toteutettavissa.

Ehdotuksen kaunein alue on muurin sisällä oleva suuri puisto, jonne on vapaasti sijoittunut kivenmurikan oloisia pienkerrostaloja ”konglomeraatteja”. Suunnitelma on asumisen ja elämisen kannalta ideaali; vihreänä soljuvan puiston, leikki- ja virkistysalueiden ympäröimät pienkerrostalot henkivät yhteisöllisyyttä kuin vanhoissa kylärakenteissa ikään. Kylän raittina toimii Paperitehtaankatu ainoastaan kevyen liikenteen tarpeisiin. Alueella ei ole liikenteen melua eikä pienhiukkasia, ainoastaan linnunlaulua ja rauhaa. Todellisuus murjoo kuitenkin idyllin viranomaisten vaatimilla pelastus- ja huoltoreiteillä vähimmäisetäisyysvaatimuksin.

Autoliikenne on ohjattu korttelin alle, jossa sijaitsevat pysäköintihallit. Alueelle on sallittu ainoastaan huolto- ja pelastusajo. Jalankulkijalle ja polkupyöräilijälle alue on ihanteellinen kevyen liikenteen puisto.

Ehdotus toteuttaa kilpailualueelle asetetun kerrosalamäärätavoitteen.

Konglomeraatti, havainnekuva

10. AALTOYMPYRÄT

Ehdotus perustuu osayleiskaavan mukaiseen ratkaisuun. Ehdotuksen selostuksen mukaan alueen esikuvana on toiminut Pisan kaupungin keskusaukio Piazza del Miracoli. Lienevätkö Pisan pyöreät tornit olleet myös esikuvana kaupunkikuvallisesti näkyvimmille aiheille keskuskortteleiden torneille? Halkaisijaltaan leveät tornit dominoivat kaupunginosaa ja synnyttävät ehdotonta arkkitehtuuria. Nämä hallitsevat Kankaanaukiota, vaikka niiden muurimaiset myös pyöreillä kaarilla varustetut jalustaosat pehmentävätkin mittasuhteita. Muodoltaan ja suhteiltaan tornit muistuttavat viistettyine kattoineen urheiluhalleja. Aihe olisi voinut olla toimivampi pienemmällä ympyrän halkaisijalla, mutta korkeammin toteutettuna. Näin ne olisivat teemaltaan olleet lähempänä vanhan tehdasalueen piippuja.

Ammattikorkeakoulun ja hybridikorttelin pyöreiden tornien jalusta häviää maastoa myötäilevän kevyen liikenteen väylän mukaan, niin että Paperikankaankadulla tornit lähtevät katutasosta. Samalla jalustan viherkatto muuttuu katua rajaavaksi puistoksi ja antaa muistuman Pisan nurmilta nousevista torneista. Keskuskortteleiden suunnasta ainoa katua rajaava rakennus on kolmen kerroksen korkuinen, kolmionmuotoinen julkinen monitoimitila. Rakennus saa muotonsa alueelle tulevista ajoväylistä.

Asuinkortteleiden Paperitehtaankadun puoleisilla pitkillä rakennuksilla on esikuvansa Pisassa, jossa tiivis asuinrakentaminen määrittelee esplanadin. Etelän suurkorttelin kadunpuoleinen pitkä lamelli on asuinrakennuksista ehdottomin ja myöskin alueen hienoin rakennus. Tämä rakennus ja sen valkoinen pihapiiri on ehdottomuudessaan komea. Puiston suuntaan laskeutuvat rakennukset toimivat hyvin parina muurimaiselle lamellille. Korttelin sisäpiha on rakennusten suhteisiin nähden riittävän suuri ja vesiaiheet sopivat tyyliin. Tiivis asuinrakentamisen muuri Paperitehtaankadun suuntaan onnahtaa kolme kerrosta korkean lamellin kohdalla. Olisikin ollut hienoa, mikäli samalla teemalla olisi jatkettu katu loppuun asti.

Alueen pysäköinti on järjestetty kapeahkoihin pysäköintirakennuksiin sekä maan alle.

Ehdotus on vahva, mutta jäänyt keskeneräiseksi.

Ehdotus toteuttaa kilpailualueelle asetetun kerrosalamäärätavoitteen.

Aaltoympyrät, havainnekuva

13. SOLBERG

Kankaanaukio on ajateltu koko aluetta yhdistäväksi kokoontumisaukioksi, kaupunginosan kohokohdaksi, jolla uusi ja vanha kohtaavat iloisella tavalla. Ehdotus muuttaa Kankaanaukio ammattikorkeakoulun etupihaksi on lähtökohtaisesti vieras.

Tasapaksu, samaa asuintaloa vain vähän varioiva toisto on tuottanut harvoin elävää kaupunkitilaa. Asuntokortteleille on saatu väljyyttä avaamalla korttelirakenne Paperitehtaankadun suuntaan. Osa asuinrakennuksista on ajautunut Paperitehtaankadun väärälle puolelle yksinäisiksi saa-

rekkeiksi toimistorakennuksen ja ammattikorkeakoulun takapihalle.

Ammattikorkeakoululle annettu muoto ei tue nykyaikaisia opetustavoitteita. Toimistorakennus on jäykän mykkä.

Perspektiivikuvien iloton ilme tukee valittua tasapaksua asennetta kaupunkisuunnitteluun.

Ehdotus toteuttaa kilpailualueelle asetetun kerrosala-määrätavoitteen.

Solberg, havainnekuva

14. KIDE

Ehdotus on kaupunkirakenteeltaan samankokoisten rakennusmassojen palastelua. Keskustakortteleissa palaset muodostavat tiiviimpiä kokonaisuuksia ja alueen ulkokehällä palaset hajoavat laajemmalle alueelle. Kaksiulotteisessa kaavassa rakennukset lupaavat mielenkiintoista kaupunkikuvaa. Rakennukset ovat massoiltaan kuitenkin melko perinteiset ja ujot. Rakennusten pohjamuotojen soisi näkyvän voimakkaammin ja rohkeammin myös rakennusten julkisivuissa.

Ammattikorkeakoulun kortteli on mittasuhteiltaan julkisen rakennuksen oloinen. Rakennuspalaset on yhdistetty lasikatteisella sisäpihalla suureksi rakennukseksi. Lisäksi rakennuksen keskelle jää kattamaton sisäpiha. Hybridikortteli on rakentunut vastaavasti palasia yhdistämällä lasikatteella sekä matalammilla rakennusosilla. Hybridikorttelien sisäpihaan on kätketty pieni puisto, mikä on korttelin asuntojen puolesta hienosti ratkaistu.

Liikenne alueella on suunniteltu osayleiskaavan mukaisesti. Paperitehtaankatua rajaa keskustan korttelit ja asuinkorttelien suuntaan asuinrakennuspalaset matalin nivelosin vahvistettuna. Kävely- ja pyöräilyreitit ovat väljät ja muutenkin katutilassa on riittävästi avaruutta. Aukioiden ja varsinkin Kankaanaukion luonne on jäänyt keskeneräiseksi.

Asuinkorttelit ovat lupaavat plaanillisesti, mutta samoin kuin koko suunnitelmassa rakennusten massoittelu on hieman tylsää ja nähdyn oloista. Matalammat piharakennukset rajaavat suuria sisäpihoja ja muodostavat niistä intiimit ulko-oleskelutilat. Alueen pysäköinti ei selviä ehdotuksen kuvamateriaalista.

Ehdotus on jäänyt luonnosmaiseksi.

Ehdotus toteuttaa kilpailualueelle asetetun kerrosala-määrätavoitteen.

Kide, havainnekuva

6
KILPAILUN TULOS

6.1 Kilpailun tulos

Kilpailun arvostelussa palkintolautakunta asetti ensimmäiselle sijalle ehdotuksen, joka parhaiten täytti kilpailun tavoitteet.

Palkintolautakunta päätti yksimielisesti jakaa palkinnot kilpailuohjelman mukaisesti seuraavasti:

- 1. palkinto, 50 000 €
  ehdotukselle nro 7 nimimerkki ”Kankaan Kaupunkipuutarhat”
- 2. palkinto, 30 000 €
  ehdotukselle nro 18 nimimerkki ”Down Town”
- 3. palkinto, 20 000 €
  ehdotukselle nro 24 nimimerkki ”Modus Fabrica”

- lunastus, 10 000 €
  ehdotukselle nro 15 nimimerkki ”Urban Factory”
- lunastus, 10 000 €
  ehdotukselle nro 20 nimimerkki ”Ristipisto”

- kunniamaininta
  ehdotukselle nro 11 nimimerkki ”Pumppu”
- kunniamaininta
  ehdotukselle nro 25 nimimerkki ”pulp”

6.2 Palkintolautakunnan suositukset

Palkintolautakunta suosittelee suunnittelutyön jatkamista voittaneen ehdotuksen ”Kankaan kaupunkipuutarhat” tekijöiden kanssa.

Jatkosuunnittelussa tulee ottaa huomioon em. arvostelussa esiintyneet esitykset ehdotuksen kehittämiseksi.

6.3 Arvostelupöytäkirjan allekirjoitus

Palkintolautakunta hyväksyi arvostelupöytäkirjan.

Jyväskylässä 25.1.2017

Erja Saarivaara, puheenjohtaja

Tony Melville

Merja Hautakangas

Anne Sandelin

Leila Strömberg

Hille Kaukonen

Mikko Räty

Hannu Leskinen

Suvi Huttunen

Teemu Palo

Mervi Savolainen, palkintolautakunnan sihteeri

Pirjo Heinänen, palkintolautakunnan sihteeri

6.4 Nimikuorten avaus

Nimikuoret todettiin avaamattomiksi.

Palkintolautakunta avasi palkittavien ehdotusten tekijöiden nimikuoret. Ehdotusten tekijöiksi osoittautuivat seuraavat henkilöt tai työryhmät:

1. palkinto
ehdotus 7, nimimerkki **”Kankaan kaupunkipuutarhat”**

Tekijät:
Schauman & Nordgren Architects Oy / ApS

- Ted Schauman
- Jonas Nordgren
- Sara Zapotoczna
- Anna-Sofia Lavanti

Avustajat:

- Martin Poganitsch, Schauman Arkkitehdit Oy
- Jouni Lehtomaa, liikennesuunnittelu

Tekijänoikeus:

- Schauman & Nordgren Architects Oy / ApS

Kankaan kaupunkipuutarhat, havainnekuva

2. palkinto
ehdotus 18, nimimerkki **”Down town”**

Tekijät:
Työyhteenliittymä
Arkkitehtitoimisto Karin Krokfors Oy ja Arkkitehtitoimisto Sami Vikström Oy

- Karin Krokfors, arkkitehti SAFA
- Sami Vikström, arkkitehti SAFA
- Matus Pajor, arkkitehti SAFA
- Heikki Myllyniemi, arkkit.yo

Tekijänoikeus:

- Työyhteenliittymä
  Arkkitehtitoimisto Karin Krokfors Oy ja Arkkitehtitoimisto Sami Vikström Oy

Down Town, havainnekuva

Modus fabrica, havainnekuva

Modus fabrica, havainnekuva

3. palkinto
ehdotus 24, nimimerkki **”Modus fabrica”**

Tekijät:

- Matias Kotilainen
- Tuomas Martinsaari
- Paul Thynell

Urban factory, havainnekuva

Lunastus
ehdotus 15, nimimerkki **”Urban factory”**

Tekijät:
Rambøll Danmark A/S

- Sirkku Singer, landskabsarkitekt MAA
- Pauliina Koskinen Tonboe, arkkitehti SAFA, arkitekt MAA
- Thomas Graah, arkitekt MAA
- Michael Cederfeld, arkitekt MAA, studielektor KADK
- Agustin Granados Mateos, arkitekt, bygningsingeniør
- Maria Moreanu, arkitekt

Tekijänoikeus:

- Rambøll Danmark A/S

Lunastus
ehdotus 20, nimimerkki **”Ristipisto”**

Tekijät:
Kangas&Vuorinen Arkkitehdit Oy

- Esa Kangas, arkkitehti SAFA
- Johanna Vuorinen, arkkitehti SAFA

Arkkitehtitoimisto Kristina Karlsson

- Kristina Karlsson, arkkitehti SAFA

Ristipisto, havainnekuva

Kunniamaininta
ehdotus 11, nimimerkki **”Pumppu”**

Tekijät:
Arkkitehtitoimisto Sopanen-Svärd Oy

- Ilkka Svärd

Avustaja:

- Pia Sopanen

Tekijänoikeus:

- Arkkitehtitoimisto Sopanen-Svärd Oy

Pumppu, havainnekuva

Kunniamaininta
ehdotus 25, nimimerkki **”pulp”**

Tekijät:
Muuan Oy

- Tiina Antinoja
- Taavi Henttonen
- Olli Metso
- Aleksi Rastas
- Tuulikki Tanska

Avustajat:

- Veera Toivanen, maisema-arkkitehti MARK
- Changying Xiang
- Ximing Zhong
- Wei He
- Yahui Hu
- Xinyue Wang
- Xu Pan

Tekijänoikeus:

- Muuan Oy

Pulp, havainnekuva

Kankaan sydänkortteleiden arkkitehtuurikilpailu

Jyväskylän Kankaan entisen tehdasalueen
sydänkortteleiden yleinen arkkitehtuurikilpailu

arvostelupöytäkirja

10.2.2017

JYVÄSKYLÄ